

Міністерство освіти та науки України
 Чорноморський національний університет імені Петра Могили
 Навчально науковий інститут післядипломної освіти
 Кафедра теорії та практики перекладу з англійської мови

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРВАЛЬНОГО МЕТОДУ В НАВЧАННІ ЛЕКСИЧНОГО СКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ ФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Студентка 6 курсу 641Мз групи
 Спеціальності 035 – Філологія
 Спеціалізації 035.041 Германські мови
 та літератури (переклад включно) –
 англійська

Белінська Світлана Михайлівна

Керівник: к.пед.н., доцент

ТетянаЗУБЕНКО

Рецензент: д.пед.н., професор

Раїса ГРИШКОВА

Національна шкала _____

Кількість балів ____ Оцінка ECTS ____

Члени комісії:

 (підпис)

 (прізвище та ініціали)

 (підпис)

 (прізвище та ініціали)

 (підпис)

 (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ I. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ НАВЧАННЯ ЛЕКСИЧНОГО СКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ ФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРВАЛЬНОГО МЕТОДУ	7
1.1. Сучасні проблеми навчання англомовної лексики в методиці викладання іноземних мов	7
1.2. Інтервальний метод як один з ефективних методів навчання словникового складу англійської мови	17
1.3. Сучасний стан навчання англомовної лексики студентів філологічних спеціальностей вищого навчального закладу	21
1.4. Види лексичних вправ та контроль засвоєння англомовної лексики	29
РОЗДІЛ II. ПРАКТИКА РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПОТЕНЦІАЛУ ІНТЕРВАЛЬНОГО МЕТОДУ В НАВЧАННІ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИКИ СТУДЕНТІВ ФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	37
2.1. Комплекс лексичних вправ з використанням інтервального методу для тренування та контролю засвоєння англомовної лексики з тем «Choosing a career», «Health», «Travelling»	37
2.2. Практичне застосування засвоєної шляхом інтервального методу лексики в іншомовному комунікативному середовищі у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців з філології	45
2.3. Апробація використання інтервального методу у навчанні англомовної лексики з тем «Choosing a career», «Health»,	

«Travelling» у навчанні майбутніх філологів	50
.....	
ВИСНОВКИ	72
СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ	78
.....	
ДОДАТКИ	85

ВСТУП

Культура вивчення англійської мови налічує кілька століть. За цей час людство встигло розробити десятки способів ефективного її вивчення. Сьогодні англійська мова є мовою міжнародного спілкування, визнаною усіма країнами світу. Лексика становить фундамент спілкування, отже її вивчення є запорукою взаєморозуміння. Словниковий запас багато що вирішує. Проте, просте заучування слів не завжди дає розуміння контексту, в якому їх слід використовувати. Щоб говорити як носій мови, потрібно знати не менше 8 тисяч слів, рівень Upper-Intermediate передбачає знання 6 тисяч слів. Щоб розуміти новини CNN, що створюються з урахуванням інтересу зарубіжної аудиторії, потрібно знати хоча б 3 тисячі слів. За допомогою традиційних методів легко вивчити за один підхід до 10 слів, а запам'ятати 30 або 50 нових слів за один день можуть одиниці.

Отже, **актуальність** дослідження не викликає сумнівів. Проблема навчання лексики англійської мови як іноземної була об'єктом дослідження в працях багатьох учених. Аналіз наукової літератури свідчить про існування різних підходів до вивчення цієї проблеми. Такі науковці, як В. Борщовецька, Г. Гринюк, Л. Петровська, Ю. Семенчук, В. Шмідт розглядають питання формування професійно орієнтованої лексичної компетенції. Праці О. Баглай, Н. Бондар, Г. Гритчук, М. Денисенко, І. Потюк присвячені формуванню лексичної компетенції майбутніх фахівців у сфері туризму. Навчальні стратегії вивчення лексичного складу англійської мови розглядаються у працях Ф. Бацевич, Б. Лауфер, Л. Морської, С. Ніколаєвої, С. Уебб.

Але наразі лише невелика кількість викладачів ознайомлена з цими роботами та використовує їх результати на практиці. Це вимагає належного дослідження переваг та недоліків навчання англомовної лексики за допомогою використання різних методів і, зокрема, інтервального методу, розробки прикладів вправ, які можна використати на заняттях.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати ефективність використання інтервального методу у навчанні англомовної лексики студентів філологічних

спеціальностей та розробити вправи для контролю вивчення лексики з тем «Choosing a career», «Health», «Travelling».

Досягнення мети передбачає розв'язання таких **завдань**:

- 1) проаналізувати особливості навчання англомовної лексики та проблеми, пов'язані з ними;
- 2) з'ясувати переваги використання інтервального методу у навчанні англомовної лексики студентів філологічних спеціальностей;
- 3) проаналізувати сучасний стан навчання англомовної лексики студентів філологічних спеціальностей у вищому навчальному закладі;
- 4) розробити вправи для вивчення та контролю засвоєння лексики з теми «Choosing a career», «Health», «Travelling».

Об'єктом дослідження є процес навчання англомовної лексики студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів.

Предмет дослідження становить процес використання інтервального методу у навчанні англомовної лексики студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів.

Методи дослідження: аналіз психолого-педагогічної, лінгвістичної, навчально-методичної літератури; порівняльний аналіз робочих програм з вивчення англійської мови як іноземної, підручників, вивчення й узагальнення досвіду вітчизняних та зарубіжних викладачів з метою з'ясування стану досліджуваної проблеми у навчальному процесі; описовий метод.

Практична цінність одержаних результатів вбачається у можливості використання матеріалів і розроблених у ході дослідження завдань під час навчання англомовної лексики у вищих навчальних закладах.

Новизна роботи полягає у розробці комплексу вправ з використанням інтервального методу вивчення лексики, які можна використовувати на заняттях студентів 2 курсів філологічних спеціальностей з тем «Choosing a career», «Health», «Travelling».

Апробацією теоретичної частини диплому стали участь у XXV Всеукраїнській науково-практичній конференції «Могилянські читання – 2022:

Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти» (7-11 листопада 2022 року, м. Миколаїв, Україна) з подальшою публікацією тез та у Ольвійському форумі-2022 з публікацією тез «Інтервальне вивчення словникового складу англійської мови як іноземної».

Структура роботи. Магістерська робота складається з вступу, теоретичної та практичної частин, висновків, списку бібліографічних посилань та додатків. Загальний обсяг праці становить 97 сторінок, з них 77 сторінок – основного тексту.

РОЗДІЛ І. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ НАВЧАННЯ ЛЕКСИЧНОГО СКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ ФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРВАЛЬНОГО МЕТОДУ

1.1. Сучасні проблеми вивчення англомовної лексики

В останні роки велика увага приділяється навчанню англійської мови. Особливе місце в цьому процесі займає вивчення нової лексики, оскільки лексика, на думку вчених, є основою вивчення англійської мови, а накопичення великого словникового запасу може розширити глибину та широту вивчення англійської мови. На нашу думку, вивчення англомовної лексики невіддільне від англійської культури, а створення контексту є важливим способом навчання словниковому запасу. За нашими спостереженнями з точки зору викладання, у процесі навчання англійської мови існує брак контексту, зміст викладу обмежений навчальними матеріалами, а модель навчання з новим словом є одноманітною, що призводить до плаского, поверхового розуміння значення слів студентами. Саме так проявляється відсутність контексту у навчанні.

Зарубіжні методисти вважають, що, створюючи контекст для покращення навчання англійської лексики, необхідно приділяти більше уваги використанню нових медіа-технологій, впроваджуючи аудіо, відео та інші додаткові ресурси для забезпечення більш інтуїтивного та всебічного відображення інформації про словниковий запас. Це допоможе більш правильно змодельовати англомовне середовище, що дуже корисно за умов його природної відсутності.

Так само як знання мови асоціюють із знанням слів, володіння мовою асоціюється з лексичними навичками, що забезпечують функціонування лексики у спілкуванні. З цього можна зробити висновок, що саме лексичні навички є найважливіший та невід'ємний компонент змісту навчання англійської мови, а їх формування – мета навчання лексичного матеріалу [20, с. 92].

Вчений Шатілов С.Ф. визначає лексичні мовленнєві навички як «навички інтуїтивно правильного утворення, вживання і розуміння іншомовної лексики на основі мовленнєвих лексичних зв'язків між слухо-мовленнєвомоторною і графічною формами слова і його значенням, а також зв'язків між словами іноземної мови» [45, с. 129].

В свою чергу науковець Панова Л.С. зазначає, що слово крім формально вираженого аспекту має зміст ідеальне (психічне) утворення, яке містить образ позначеного предмета; значення як суму ознак предмета; смисл як місце позначеного предмета у діяльності людини. Важливе значення, на її думку, має психічний образ предмета (дії), позначеного словом. Іншомовне слово, вважає вчена, можна вважати засвоєним лише тоді, коли його матеріальний знак (звуковий або графічний) викликає в мозку образне уявлення про предмет, дію, явище, стан, який він позначає. Досягти цього можна, говорить Панова Л.С., лише шляхом запровадження і тренування у вживанні слів у таких ситуаціях, у яких слово і об'єкт, який воно позначає, подані разом. Так разом із психічним образом форми слова запам'ятовується наочно-чуттєве уявлення про об'єкт, позначений цим словом. У зв'язку з цим важливе значення має застосування предметної та зображувальної наочності у процесі запровадження слова та у вправах на його засвоєння. Слід також врахувати такий компонент значення слова як його смисл. Ця категорія пов'язана з діяльністю людини, її життєвим досвідом. Для осмисленого сприйняття, запам'ятовування і вживання слова необхідно організувати навчальну діяльність у такий спосіб, щоб словами послуговувались у ситуаціях, які наявні у житті і діяльності студентів. Формальні мовні вправи, у яких студенти групують слова за темами, вибирають потрібне слово із декількох запропонованих тощо, хоч і сприяють засвоєнню слів, однак лише на рівні їх значення, що недостатньо для формування повноцінного засвоєння нових слів [18, с. 117].

В нашому дослідженні ми дотримуємося думки науковця Ніколаєвої С. Ю. стосовно того, що «лексична складова має певні особливості під час спілкування – ті, що роблять спілкування простішим та ті, що ускладнюють його. До перших відноситься розуміння лексики у певній комунікаційній ситуації, на що спрямована увага всіх учасників діалогу» [21, с. 92]. Це сприяє концентрації їх уваги та врешті решт – засвоєнню. До інших відноситься практично невичерпний запас лексики будь-якої західноєвропейської мови, а також великі труднощі засвоєння іншомовної лексики, що пов'язані з формою слова (звуковою, графічною, граматичною), його значенням, характером сполучуваності з іншими словами, вживанням слів, а також розходженням зі словами рідної мови. З цього робиться висновок, що для засвоєння іншомовної лексики потрібно виконати тривалу та трудомістку роботу, що передбачає як безперервне накопичення і розширення словникового запасу, так і оперування ним у різних видах мовленнєвої діяльності – аудіювання, говорінні, читанні та письмі [22, с.92-96].

Однак, на думку Панової Л.С. якісне оволодіння формою слова та його змістом здійснюється під час цілеспрямованої навчальної діяльності, коли студенти багаторазово вимовляють слова вголос у різноманітних ситуаціях. У процесі такої діяльності формуються лексичні навички говоріння. Для висловлення думки потрібно пригадати слова, які за значенням відповідають її змісту і образним уявленням. Зі словникового запасу, який зберігається у довготривалій пам'яті, слова для вираження думки надходять до оперативної пам'яті. Перша операція лексичної навички говоріння – автоматизоване добирання слів. Оскільки одночасно з цією операцією з довготривалої пам'яті постає фразовий стереотип речення, то дібраним словам надають граматичної форми, яка відповідає фразовому стереотипу. Другою операцією лексичної навички є граматично правильне сполучення слів у реченні. Обидві операції здійснюють миттєво, однак із методичною метою на початковому етапі їх можна

вивчати послідовно. Згодом операції мають поєднуватися в одну навичку [19, с. 118].

Наступним питанням у вивченні лексики є відбір лексичного матеріалу. Науковець Борщовецька В.Д. вважає, що для відбору лексичного мінімуму для студентів вищих навчальних закладів доцільно використовувати наступні критерії:

- 1) частотність;
- 2) розповсюдженість у спеціальних текстах;
- 3) семантична цінність [6].

Також одиниці відбору лексичного мінімуму розподіляються на групи (див. рис. 1.1.1), а саме: окремі слова (actor, cast), словосполучення, що функціонують як одна лексична одиниця (futures market, authorised capital) й аббревіатури [7].

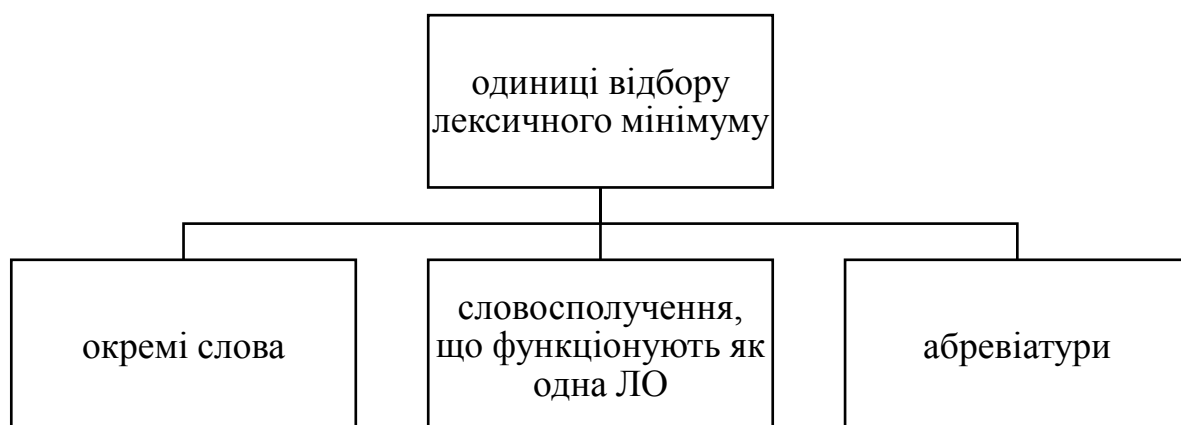

Рисунок 1.1.1 Відбір лексичного мінімуму за Борщовецькою В. Д.

Вчена Потюк І.Є. зазначає, що з урахуванням необхідності практичної реалізації методики оволодіння лексикою на засадах навчальних стратегій процес формування лексичних навичок студентів-філологів може бути зведено до трьох етапів, а саме:

I. Операційно-автоматичний – етап введення і семантизації лексичних одиниць (переважає рецептивне засвоєння лексичного матеріалу, тобто сприйняття звукової і графічної форми слова);

II. Репродуктивно-діяльнісний – етап вдосконалення та автоматизації дій студентів з новим мовним матеріалом (подальше тренування лексичного матеріалу з метою удосконалення професійно спрямованих лексичних знань і навичок);

III. Комунікативно-стратегічний – етап розвитку й подальшої автоматизації дій студентів з лексикою у мовленні і контролю рівня сформованості англомовної лексичної компетенції [26, с. 113].

Для ефективного формування лексичних навичок під час цих етапів Потюк І.Є. рекомендує наступні навчальні стратегії (див. таб. 1.1.1).

Таблиця 1.1.1

Етапи формування лексичних навичок та рекомендовані до них навчальні стратегії Потюк І. Є.

Етапи формування АЛК	Навчальні стратегії
Операційно-автоматичний	- Стратегії для самостійної семантизації лексичних одиниць (ЛО); - запам'ятовування/повторення (сприйняття та відтворення ЛО, асоціація, використання опор/зразків, візуалізація, синоніми/антоніми, зіставлення явищ); - групування (класифікація/систематизація ЛО чи нової інформації); - кооперація (робота в мікрогрупах/парах, тлумачення ЛО/дефініції); - взаємодія (звернення за допомогою, уточнення, підсумовування); ігри.
Репродуктивно-діяльнісний	+ - Доповнення (розширення значення ЛО, детальне опрацювання інформації, робота зі словником, мультимедіа, занотовування); - компенсаторні (перифраз, словотвір, жестикуляція/міміка (невербальні стратегії), переклад, здогадка значення).
Комунікативно-стратегічний	+ - Уникнення (незавершеність повідомлення/висловлювання; зміна повідомлення/висловлювання; уникнення теми дискусії); - метакогнітивні (планування; встановлення цілі; спостереження; самоконтроль/самооцінка).

Продовжуючи думку Потюк І.Є. науковець Зубенко Т.В. зазначила, що «перш ніж створити висловлювання англійською мовою, необхідно сформувати думку, яка на I і II етапах оволодіння лексичним матеріалом зазвичай формується рідною мовою, відібрати в пам'яті необхідні лексичні одиниці з відповідного тематичного лексичного поля, граматично правильно поєднати їх у словосполучення, вибрати правильне артикулювання та інтонацію (якщо мовлення усне) або відповідне графічне зображення (для письмового

мовлення)». Тож варто зауважити, що на етапі навчання процес формування репродуктивних навичок і вмінь спілкування проходить у напрямку від рідної мови до англійської (див. рис. 1.1.2), що яскраво зображено на малюнку [15, с. 36-46].

Однак існують різні думки з приводу етапів формування лексичних навичок. Науковець Гринюк Г.А. також має свою думку з приводу формування лексичних навичок та пропонує наступні етапи:

- етап подачі, семантизації лексичних одиниць та створення орієнтовної основи як необхідної умови для наступного формування лексичних навичок;
- етап автоматизації дій студента з лексичним матеріалом на рівні слова, словосполучення та на понадфразовому рівні. ;
- етап автоматизації дій студента з лексичними одиницями у мовленні на текстовому рівні і контролю її засвоєння студентами [9, с.22-27].

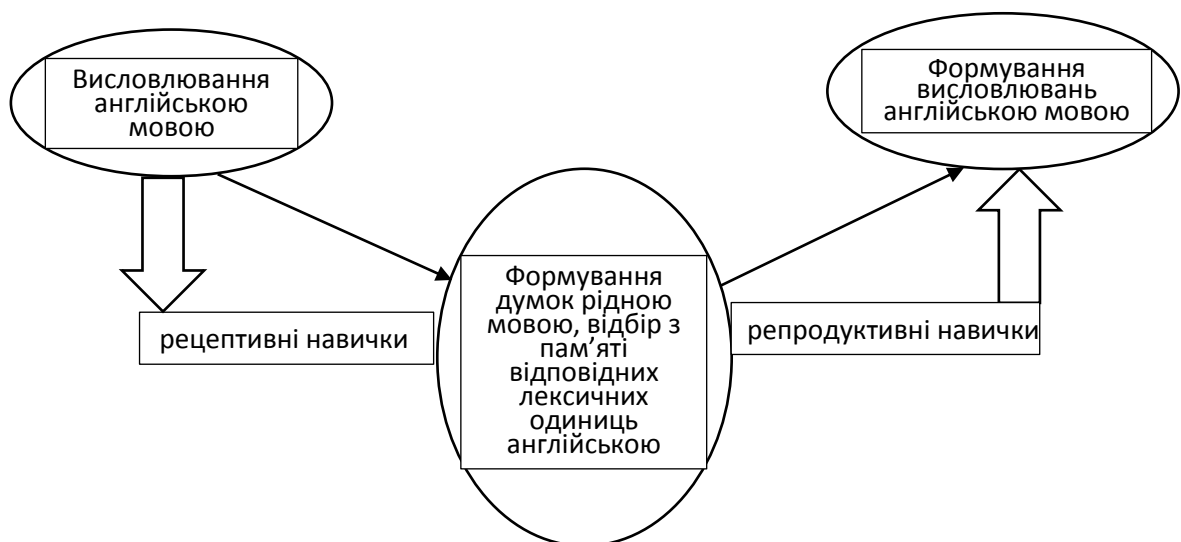

Рисунок 1.1.2. Формування репродуктивних вмінь та навичок спілкування на I і II етапах оволодіння словниковим складом англійської мови (за Зубенко Т.В.)

Під час першого етапу студент знайомиться з іншомовною лексикою, наприклад, працює зі словником, що допомагає ознайомитися та підготуватися до роботи з текстами та вправами. На другому та третьому етапі студент вже

взаємодіє як з текстами, так і з викладачем або іншими студентами під час мовленнєвої діяльності.

Науковець Пасов Ю.І. також наголошує на поетапності формування лексичних навичок. На його думку спочатку формуються навички роботи з лексичним матеріалом, після чого настає етап їх удосконалення, а вже після цього йде етап розвитку вмінь використання лексичних одиниць у мовленнєвій діяльності. [24].

Борщовецька В.Д. у свою чергу рекомендує розрізнити три етапи навчання лексики:

I – етап семантизації й первинного закріплення лексики;

II – етап формування лексичних навичок;

III – етап удосконалення лексичних навичок [3, с. 127-130].

Основною метою етапу семантизації є повідомлення знань про нові лексичні одиниці й закріплення в пам'яті студентів слухомовленнєвомоторних і семантичних образів даних лексичних одиниць шляхом формування первинних (лексичних) умінь слововживання. На етапі формування лексичних навичок здійснюється обробка комплексних лексичних операцій, що складають основу навички на базі сформованих первинних (лексичних) умінь вживання лексичних одиниць. Метою етапу вдосконалення лексичних навичок є закріплення відпрацьованих лексичних операцій на основі вживання нових лексичних одиниць з іншим матеріалом і формування лексично спрямованих мовленнєвих (вторинних) умінь [4, с. 128].

Науковець Смоліна С.В. розкриває значення рецептивних та репродуктивних лексичних навичок. Рецептивні навички, на її думку, це навички сприймання й розуміння лексичної одиниці (ЛО) в усному та писемному мовленні, а саме:

- впізнавання, диференціації та ідентифікації усної і письмової форм ЛО;
- співвіднесення ЛО з відповідним об'єктом чи явищем;
- обґрунтованої здогадки про значення ЛО.

Під репродуктивними навичками вчена розуміє навички використання ЛО в усному чи писемному мовленні, що передбачає:

- виклик ЛО із довготривалої пам'яті;
- відтворення ЛО у зовнішньому мовленні;
- миттєве сполучення ЛО з іншими словами, що утворюють синтагму і фразу за правилами лексичної сполучуваності;
- вибір відповідного стилю (офіційний/неофіційний) [33, с. 16-23].

Серед існуючих методів вивчення нових слів також існує метод «занурення», що пропонує вивчення іноземної мови у повністю іншомовному середовищі. У своїх дослідженнях науковці Файнман І.Б. та Токарь Є.Б. зазначають, що вчені Датро С., Моран К., Сноу К. та Філмор Л. наполягають, що цей метод не є ефективним, бо для якісного вивчення лексики та мови взагалі потрібне інтенсивне планування навчання академічного вокабуляру та граматики для набуття студентами міцних лексичних навичок [39, с. 260-272]. Науковці Файнман І.Б. та Токарь Є.Б. також підкреслюють, що Нейшн П. розмірковуючи над систематизацією навчання лексики зазначив, що викладач має розподіляти лексику на високочастотні слова та слова з низькою частотністю вживання та починати з вивчення високочастотної лексики а вже після цього переходити до низькочастотної, оскільки перша категорія слів є більш необхідною студентам та завдяки їй вони зможуть краще опанувати слова з низькою частотністю, що є складнішими для розуміння та використання [40, с. 260-272].

Існують ще такі методи запам'ятовування лексичних одиниць як метод локусів (*loci method*), сторітелінг (*storytelling*), чанкінг (*chunking*), мнемоніка (*mnemonics*) та інтервальні повторення (*spaced learning*). Розглянемо кожний з цих методів окремо.

Суть методу локусів полягає у візуалізації, у прив'язуванні фактів, які потрібно запам'ятати, до добре відомих локацій. До фактів може належати будь-що: іноземні слова, список покупок, імена людей та ін. Назва цього методу походить від латинського слова *locus* – «місце». Він також має низку

інших назв: просторова мнемоніка, палац пам'яті, палац розуму, розумова прогулянка. Як працює метод локусів? Уявіть, що ви стоїте у своєму будинку (палаці пам'яті). Подумки пройдіться по цьому будинку, запам'ятовуючи його відмінні риси – їх можна використовувати для зберігання інформації, яку ви хочете запам'ятати. Кожна зупинка на вашому шляху буде тим самим локусом, до якого ви можете прив'язати ідею або об'єкт. Наприклад, вхідні двері можуть бути одним локусом, тумбочка в коридорі – другим локусом, лампа у вітальні – третім. Якщо вам потрібно запам'ятати якесь слово, створіть асоціацію між цим словом та одним із об'єктів у будинку. Зафіксуйте це у голові. Коли ви думатимете про свій палац пам'яті, ви згадаєте не тільки маршрут, а й об'єкти, прив'язані до локацій [34].

Сенс методу *storytelling* полягає в тому, що ви створюєте різні сюжетні лінії, які включають елементи, необхідні для запам'ятовування. В результаті ці елементи поєднуються в послідовності, і створюються історії, які мозок краще засвоює та сприймає. Точність розповіді має мало значення у цьому разі. Як і в методі локусів, у випадку зі сторітелінгом важливо органічно вписати інформацію, яка вас цікавить, у нитку розповіді. Історії охоплюють усі якості інформації, які змушують наш мозок любити та запам'ятовувати її: яскраві та барвисті образи, привабливі сюжетні лінії. Рекламна індустрія постійно експлуатує ці можливості, але студенти також можуть використовувати метод сторітелінгу для запам'ятовування важливої інформації. Тим більше, що він досить простий [35].

Чанкінг-метод (подрібнення, фрагментування – *chunking method* (*chunking, fragmentation*)) має на меті об'єднання кількох елементів, які слід запам'ятати, в одну невелику групу. Багато людей користуються ним, коли намагаються запам'ятати телефонні номери, номери банківських рахунків, але цей метод може бути використаний і для інших типів інформації. Багато людей користуються ним, коли намагаються запам'ятати телефонні номери, номери банківських рахунків, але цей метод може бути використаний і для інших типів інформації. Наприклад, одні можуть групувати свій список продуктів за

абеткою, інші за типом їжі. У будь-якому випадку цей метод успішно реалізується тільки тоді, коли ви визначаєте найбільш природні для себе шаблони і слідуєте їм [36].

Мнемоніка ґрунтується на створенні асоціативних рядів та послідовностей, коли людина замінює абстрактні об'єкти реальними поняттями. Головне – використовувати яскраві, цікаві асоціації. Цей метод є сукупністю прийомів і способів, які спрощують запам'ятовування різної інформації. Зазвичай він вимагає більше зусиль для ефективного використання, але краще застосовується в таких ситуаціях, коли потрібно запам'ятати, наприклад, списки або структури. Наприклад, якщо вам потрібно запам'ятати список лікарських препаратів певного типу, мнемоніка допоможе вам зробити це краще за інші методи. У мнемоніці можна виділити кілька найвідоміших технік:

- акронім: ви складаєте комбінацію букв, яка «шифрує» повну інформацію для запам'ятовування;
- акровірш: ви вигадуєте вірш, у якому початкові літери рядків утворюють якесь слово;
- ключові слова: ви виділяєте у фразах ключові слова. згадуючи їх, ви відновлюєте у пам'яті всю фразу;
- рифмізація: ви вигадуєте рими, щоб запам'ятати слова чи цифри;
- техніка образ-ім'я (підходить для запам'ятовування імен): ви вигадуєте будь-який яскравий зв'язок між ім'ям людини та її фізичними характеристиками;
- формування ланцюжка: ви складаєте історію, у якій слово чи ідея, яку треба запам'ятати, викликає ланцюгову реакцію і тягне у себе такі слова [37].

Суть інтервального методу (spaced learning) полягає в тому, що людина повторює вивчену інформацію відповідно до певних інтервалів, що постійно зростають. Методика інтервальних повторень часто використовується разом із картками. Найбільш поширений приклад: вивчаючи іноземну мову, ви робите картки з незнайомими словами і потім із певною періодичністю їх повторюєте [38].

Отже, після ознайомлення з думками вчених з питань вивчення лексики можемо зробити висновок, що лексичні навички є невід'ємний та найважливіший компонент змісту навчання англійської мови, а формування лексичних навичок це і є мета навчання лексичного матеріалу. Лексична одиниця може бути не просто словом, а й словосполученням чи реченням, тож коли ми будемо створювати вправи на покращення лексичних навичок студентів-філологів, ми маємо не просто давати їм працювати з окремими новими словами. Вправи мають містити завдання на роботу зі словосполученнями та реченнями. У створених вправах, що саме важливо, вивчена тематична лексика повинна періодично повторюватися, щоб закріпитися у пам'яті студента назавжди.

Основними проблемами вивчення словникового складу англійської мови є відсутність англomовного середовища і як результат – відсутність контексту у навчанні, шляхи семантизації лексем, відбір навчального матеріалу і пов'язані з цим процесом критерії відбору. Різні бачення мають науковці і на етапи формування лексичних навичок та навчальні стратегії кожного етапу. Запам'ятовування є чи не найголовнішою проблемою у вивченні лексики оскільки залежить не тільки від методів і прийомів навчання, а й від індивідуальних особливостей кожної людини, її віку, психологічного стану, умов навчання, місця навчання, мотивації, навколишнього середовища, тощо.

Серед методів запам'ятовування найбільш результативний у межах навчання у вищому навчальному закладі, на нашу думку, є інтервальний метод вивчення словникового складу мови. Він надає можливість вивчати англomовну лексику довільно під час навчального процесу шляхом виконання різноманітних рецептивних, продуктивних чи репродуктивних вправ, та мимовільно у поза аудиторний час під час виконання фізичної активності, спілкування з носіями англійської мови регулярно повторюючи лексичний матеріал з певними інтервалами.

1.2. Інтервальний метод як один з ефективних методів навчання словникового складу англійської мови.

Ключове правило швидкого та якісного запам'ятовування англійських слів криється у старій приказці: «Повторення – мати вчення». Метод інтервальних повторень дозволяє заучувати іноземні слова так, щоб вони більше ніколи не покинули вашу пам'ять. Перша інформація про метод інтервального повторення датується 1932, коли ця тема з'явилася в книзі професора А. Мейса. Він пропонував використовувати метод поліпшення навчального процесу [49].

Але практиком методу став відомий американський лінгвіст та педагог Пол Пімслер. Він довгий час викладав у коледжі та помітив, що учні практично одразу забувають нові слова та терміни, які розбирали на цьому ж занятті. Якщо вони повторювали їх за графіком, то нова інформація довше затримувалася в голові [41].

Пізніше метод інтервального повторення був вивчений групою британських психологів, які поставили за мету вивчити поему Байрона «Дон Жуан», покладаючись на метод Пімслера. Результат приємно здивував: вивчити методом інтервальних повторень вийшло в 9 разів швидше, ніж з класичного заучування! [42].

У 1970-х роках вчений і журналіст Себастьян Лейтнер придумав свою систему запам'ятовування за допомогою карток, яка була заснована на методі інтервальних повторень. Він назвав її «Система Лейтнера» [43].

Для вивчення мови за цим методом готуємо базу: картки з фразами (з одного боку іноземне слово з транскрипцією – опціонально, з іншого переклад).

Пімслер радив при першому повторенні створити у голові яскраву асоціативну картинку, щоб слова були прив'язані до конкретного образу. Нову фразу необхідно спочатку повторити всього 2 рази, а далі слідувати за вказаними нижче інтервальними проміжками. Він пропонував повторювати по 7-10 нових слів та словосполучень з таким інтервалом: 5 секунд, 25 секунд, 120

секунд, 10 хвилин, 60 хвилин, 5 годин, 1,5 та 25 днів, 4 місяці, 1 та 2 роки. Якщо пройти весь цей інтервальний ряд, а потім повторювати слова 1 раз на 2 роки, то вони назавжди залишаться в пам'яті [44].

Викладачі англійської мови ЧНУ імені Петра Могили Зубенко Т.В., Животовська Т.Г, Васильєва Н.О. у своїй професійній діяльності використовують інтервальний метод у вивченні лексики [73]. Науковці Зубенко Т.В. та Аллан Шведел провели експеримент з вивчення лексики за допомогою інтервального методу [77], який показав позитивні результати. Інтереси науковців Bahrck [61], Rogers [68], Rogers & Cheung [71]., Nakata & Elgort [65], Sereda [74] у вивченні лексики іноземної мови також були зосереджені на тому, як часовий розподіл введення лексики може вплинути на розвиток мови. Інтервал визначається як «феномен умов розподіленого навчання, тобто коли кілька епізодів навчання розподіляються протягом більш тривалого періоду часу, що призводить до кращого навчання та запам'ятовування, ніж умови масового навчання, тобто коли навчання зосереджено в одному інтенсивному занятті» [69, с. 616].

Науковець Наката досліджував вплив розширення та рівних інтервалів на вивчення лексики L2 за участю 128 студентів японського коледжу [62]. Результати дослідження продемонстрували статистично значущу перевагу збільшення інтервалу над рівним інтервалом: «розширення інтервалу підвищило рівень навчання на 4,6% - 8,5% порівняно з рівним інтервалом на сприйнятливому посттесті» [63, с. 702]. Крім того, у цьому дослідженні дослідник порівнював вплив масового (із завданнями, що повторюються 4 рази поспіль) і рознесених (з елементами, які також повторюються 4 рази, але після проміжних випробувань приблизно 6 хвилин) розкладів на вивчення іноземної лексики. Тести, проведені через тиждень після введення, показали, що інтервальне навчання було більш ніж удвічі ефективнішим за масове навчання. Накати та Елгорта вивчали вплив інтервалів на контекстне вивчення іноземної лексики з японцями, які розмовляють англійською мовою, порівнюючи вплив інтервального і масового вивчення. Результати дослідження показали перевагу

інтервального навчання над масовим. Однак, оскільки було виміряно як явне, так і неявне знання лексики, результати показали, що «хоча інтервальний розподіл був значно ефективнішим, ніж масовий за результатами тестів, що вимірювали явні знання (відповідність значення-форми та пригадування значення), це дослідження продемонструвало відсутність значної переваги інтервального розподілу для отримання неявних знань» [65, с. 249].

Нещодавнє дослідження Роджерса та Чеунга вивчало вплив інтервалу введення на вивчення іноземної лексики 90 молодими учнями у початковій школі Гонконгу в автентичному контексті навчання з використанням прийнятних процедур навчання. Результати цього дослідження показали, що «коротші затримки між епізодами навчання призводять до кращого запам'ятовування, як виміряно після 4-тижневого інтервалу», на відміну від результатів лабораторних досліджень, проведених раніше [70, с. 629]. Іншими словами, учасники дослідження краще засвоїли словникові елементи іноземної мови, представлені через короткі інтервали, ніж елементи, представлені через довгі інтервали. Автори закликають до більш відповідних досліджень, щоб дослідити вплив інтервалу введення іноземної лексики на її вивчення.

Навчання та запам'ятовування взаємопов'язані між собою стосовно періоду початку засвоєння та повторення словникового запасу, а також стосовно періоду після репетицій, коли відбувається відновлення з пам'яті. Науковці в цій галузі пропонують спочатку спланувати загальну організацію процесу розподілу повторень перед проведенням навчальних занять [51, с. 354-380]. Вчені зосередилися на впливі інтервалів повторення на остаточне запам'ятовування та з'ясували, що між інтервалом повторення та інтервалом запам'ятовування існує величезна залежність. Вони зрозуміли важливість проведення довготривалих досліджень для визначення ефектів співвідношення між інтервалом повторення та інтервалом запам'ятовування у довгостроковому утриманні в пам'яті.

Мовні завдання, пов'язані з навичками, спрямовують навчання, але водночас покращують запам'ятовування припускають учені. Посилення наміру

залежить від інтервалу, який призводить до еквівалентного навчання. Науковці Сепеда, Пашлер, Вул, Рохер та Вікстед дали учасникам експерименту на перевірку 32 слоформи протягом двох сесій, а потім надли тест на перевірку запам'ятовування [52, с. 354-380]. Під час першого навчального сеансу словоформи вивчалися лише за один раз, а під час другого сеансу словоформи вивчалися двічі зі зворотним зв'язком. Інтервал між першим і другим сеансом становив від 0 до 105 днів. Інтервал між другим сеансом і тестом на збереження становив від 7 до 350 днів. Поліпшення утримування інформації в пам'яті було продемонстровано, коли інтервал збільшувався, а потім зменшувався. Оптимальний простір був різним залежно від затримки збереження у пам'яті, при цьому оптимальний інтервал був довшим для більших затримок збереження. Дослідники були дійсно зацікавлені в пошуку оптимальної комбінації, яка вирішила б найкращий час для повторення інформації, наданої з певними затримками збереження у пам'яті.

Проведене нами дослідження, присвячене вивченню словникового складу англійської як іноземної методом інтервального повторення шляхом аудіювання, в той час як більшість досліджень вивчали швидкість засвоєння словникового складу шляхом читання. Значно менше уваги приділялося вченими іншим видам діяльності, зокрема аудіюванню та письму. Наше дослідження заповнює прогалину, досліджуючи вплив повторення лексики з певним інтервалами на засвоєння словникового складу англійської мови як іноземної шляхом прослуховування аудіозаписів тематичної лексики, вживання її в тренувальних вправах і в англійськомовному середовищі як реальному так і створеному. Адже за результатами досліджень Р. Гілман та Р. Муді аудіювання займає приблизно 40-50% від загального часу комунікації (говоріння – 25-30%, читання 11-16%, письмо – 9%), тому відіграє найважливішу роль спілкуванні [57, с. 331-334]. Таким чином, ми припускаємо, що регулярне повторення з певними інтервалами словникового складу англійської мови під час прослуховування, вправлення і використання в реальному мовленні матиме значний і позитивний вплив на засвоєння словникового складу студентами.

1.3. Сучасний стан навчання англомовної лексики студентів другого курсу філологічних спеціальностей вищого навчального закладу

Логіка дослідження зумовила нас проаналізувати організацію навчального процесу на філологічному факультеті ЧНУ імені Петра Могили, що готують майбутніх фахівців англійської мови в аспекті навчання англомовної лексики. Викладачі університету серед найбільших проблем вивчення англомовної лексики студентами зазначають: однобокий метод навчання, відсутність взаємодії між викладачем і студентом в навчальному процесі та відсутність контексту у навчанні словникового запасу. На жаль, сьогодні, за наявності новітніх засобів навчання мов, деякі викладачі недостатньо реалізують увесь їх потенціал.

Завданнями етапу дослідження передбачалося:

- проаналізувати цілі, завдання, зміст планів, програм професійно орієнтованих дисциплін, підручників з англійської мови та ступінь їх орієнтації на ефективне засвоєння англомовної лексики;
- визначити характер взаємодії суб'єктів навчального процесу у вищому навчальному закладі та на його основі – орієнтацію засобів, методів, форм професійної підготовки;
- проаналізувати наявність і характер умінь майбутніх філологів самостійно вибирати методи засвоєння англомовної лексики.

З цією метою нами було проведено дослідження, що здійснювалось упродовж листопада-грудня 2022 р. на базі факультету філології Чорноморського національного університету імені Петра Могили. На цьому етапі дослідження взяли участь студенти II курсу вказаного факультету, які навчаються за освітньою програмою «Англійська мова і література та переклад включно, друга іноземна мова. Мета дослідницької роботи передбачала визначити існуючі у практиці роботи вищих навчальних закладів методи та прийоми вивчення англомовної лексики.

Задля цього нами використовувались такі методи:

- інтерв'ювання, анкетування і тестування студентів;
- аналіз навчальної документальної бази (структури і змісту навчальних планів, програм, підручників, навчальних посібників);
- аналіз результатів виконання професійно-мовленнєвих, комунікативних завдань з іноземної мови, що дає змогу встановити стан їхньої комунікативної професійної підготовки;
- аналіз спостережень занять з англійської;
- інтерв'ювання та бесіди з викладачами; спостереження за організацією навчально-виховного процесу під час відвідування лекційно-практичних занять, що дають інформацію про методи, засоби і форми навчання, які використовуються викладачами у вищому навчальному закладі.

Організація дослідження складалася з кількох етапів. Спочатку аналізувався стан професійної підготовки майбутніх філологів. Одночасно проводились інтерв'ювання викладачів і студентів, ознайомлення з досвідом роботи окремих викладачів. Окремо вивчалися плани, програми, навчальна література з проблеми вивчення англійської лексики. Вивчався характер взаємодії суб'єктів навчального процесу у вищих навчальних закладах (викладача та майбутнього філолога).

Володіння мовою є важливим аспектом для комунікації між людьми з різних частин світу та обміну знаннями та інформацією, ознайомлення з культурою країни, мову якої вивчають та зміцнення міжнародного співробітництва, це все є важливим аспектом для сучасної України.

Згідно з навчальною програмою другого курсу головна мета навчання на другому курсі полягає в подальшому розвитку навичок та вмінь усіх рівнів в основних видах мовленнєвої діяльності, а саме: аудіюванні, читанні, мовленні та письмі на базі активного словникового запасу та засвоєного граматичного матеріалу», а головне завдання під час вивчення лексики – це «розширити словниковий запас студентів завдяки їхньому засвоєнню лексичних одиниць на матеріалі текстів підручника, публіцистичних та художніх текстів [27].

Аналізуючи навчальну та робочу програми з курсу «Основна іноземна мова (англійська)» (ОІМ) для студентів 2-го курсу філологічного спрямування Чорноморського національного університету ім. Петра Могили ми прийшли до висновку, що проблема змісту предмету «Основна іноземна мова» вирішується з урахуванням природи мовлення, яке є ситуативним. У програмі виділено вісім сфер спілкування, які притаманні будь-якому сучасному мовному колективу:

- 1) соціально-побутова;
- 2) сімейна;
- 3) соціально-культурна;
- 4) сфера громадської діяльності;
- 5) професійно-трудова;
- 6) адміністративно-правова;
- 7) сфера ігор та захоплень;
- 8) видовищно-масова сфера [28].

Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти вказують, що «визначення головних та проміжних цілей вивчення і викладання мови має будуватись на врахуванні потреб студентів та суспільства, на завданнях, видах діяльності та процесах, які учням потрібно вміти реалізувати для задоволення цих потреб, та на компетенціях та стратегіях, якими їм необхідно для цього оволодіти та вдосконалювати» [10].

За державною програмою з англійської мови для університетів / інститутів метою навчання на другому курсі є розвиток навичок та вмінь усіх рівнів в основних видах мовленнєвої діяльності, а саме: аудіюванні, читанні, мовленні та письмі на базі активного словникового запасу та засвоєного граматичного матеріалу [29]. За цією програмою викладання ОІМ (англійської) на II курсі у 2022-2023 н.р. відбувається за тими ж трьома основними аспектами, що й на I курсі, а саме:

- Практична фонетика (2 години на тиждень у IV триместрі);
- Практична граматики (2 години на тиждень у V триместрі та 4 години на тиждень у VI триместрі);

- ПУПМ (практика усного та писемного мовлення, по 4 години на тиждень у IV-VI триместрах) [30].

Згідно з програмою дисципліни «Основна іноземна мова (англійська)», наприкінці другого курсу навчання студенти повинні «демонструвати вміння вільно висловлювати власну думку з того чи іншого питання на рівні B2, коментувати думки інших, дискутувати з того чи іншого питання та приймати участь в пошуці вирішення тієї чи іншої задачі шляхом “мозкового штурму” іноземною мовою» [31]. Запропонована система навчання іноземної мови є певною дидактичною системою, що складається з двох елементів: навчання під керівництвом викладача і самонавчання. Ці підсистеми функціонують паралельно. Надійність системи забезпечується:

- її технологічністю;
- високим рівнем організації самонавчання;
- комплексним підходом до навчання всіх видів мовленнєвої діяльності;
- удосконаленням прийомів і методів навчання мовного матеріалу і мовленнєвої діяльності.

Програма курсу «Основна іноземна мова (англійська)» для навчання студентів-філологів 2-го курсу передбачає аудиторну та самостійну роботу [32]. Аудиторна робота включає в себе практичні заняття. Під час практичних занять застосовуються такі методи:

- по-перше, пояснювально-ілюстративний метод, завдяки якому студенти одержують знання, сприймають і осмислюють факти;
- по-друге, репродуктивний метод, який передбачає використання різноманітних вправ для удосконалення мовленнєвих навичок студентів;
- по-третє, дискусійний метод, який передбачає створення конкретних ситуацій і захист поглядів. Розподіл на аудиторні та самостійні заняття можемо простежити у таблиці (див. таб. 1.3.1).

Таблиця 1.3.1

Відображення кількості годин для вивчення дисципліни «Основна іноземна мова (практика усного та писемного мовлення) у порівнянні з минулими роками»

Курс	Рік навчання	Кількість аудиторних годин	Кількість годин відведених для самостійної роботи студента	Всього годин
1-й	2019	130	170	300
1-й	2020	56	55	111
2-й	2021	164	222	386
2-й	2022	33	43	76

Згідно з таблицею можемо відзначити, що з часом кількість годин для вивчення мови в університеті суттєво зменшилась. Сьогодні значну частину знань студенти мають отримувати працюючи самостійно.

«Загальноєвропейські рекомендації» вказують на те, що наявність добре сформованих лексичних навичок передбачає наявність й інших навичок, таких як:

- граматичні;
- семантичні;
- фонологічні;
- орфографічні;
- орфоепічні;
- соціолінгвістичні;
- прагматичні [11].

Отже, орієнтуючись на рівні володіння мовою згідно із «Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання» (див. таб. 1.3.2), вважаємо, що навчання лексики має бути логічною і важливою складовою процесу формування англомовної лексичної компетенції майбутніх філологів [12].

Таблиця 1.3.2

Рівні володіння мовою за «Загальноєвропейськими рекомендаціями»

	C1	Може розуміти без утруднень практично все, що чує або читає. Може вилучити інформацію з різних усних чи письмових джерел, узагальнити її і зробити аргументований виклад у зв'язній формі. Може висловлюватись спонтанно, дуже швидко і
--	----	---

Досвідчений користувач		точно, диференціюючи найтонші відтінки смислу у досить складних ситуаціях
	C2	Може розуміти широкий спектр досить складних та об'ємних текстів і розпізнавати імпліцитне значення. Може висловлюватись швидко і спонтанно без помітних утруднень, пов'язаних з пошуком засобів вираження. Може ефективно і гнучко користуватись мовою у суспільному житті, навчанні та з професійними цілями. Може чітко, логічно, детально висловлюватись на складні теми, демонструючи свідоме володіння граматичними структурами, конекторами та зв'язними програмами висловлювання.
Незалежний користувач	B2	Може розуміти основні ідеї тексту як на конкретну, так і на абстрактну тему, у тому числі й технічні (спеціалізовані) дискусії за своїм фахом. Може нормально спілкуватися з носіями мови з таким ступенем швидкості та спонтанності, який не завдає труднощів жодній із сторін. Може чітко, детально висловлюватись на широке коло тем, виражати свою думку з певної проблеми, наводячи різноманітні аргументи за і проти.
	B1	Може розуміти основний зміст чіткого нормативного мовлення на теми, близькі і часто вживані на роботі, при навчанні, під час дозвілля тощо. Може вирішити більшість питань під час перебування або подорожі у країні, мова якої вивчається. Може просто і зв'язно висловитись на знайомі теми або теми особистих інтересів. Може описати досвід, події, сподівання,

		мрії та амбіції, навести стислі пояснення і докази щодо точок зору та планів.
Елементарний користувач	A2	Може розуміти ізольовані фрази та широко вживані вирази, необхідні для повсякденного спілкування у сферах особистого побуту, сімейного життя, здійснення покупок, місцевої географії, роботи. Може спілкуватись у простих і звичайних ситуаціях, де необхідний простий і прямий обмін інформацією на знайомі та звичні теми. Може описати простими мовними засобами вигляд його/її оточення, найближче середовище і все, що пов'язане зі сферою безпосередніх потреб.
	A1	Може розуміти і вживати побутові повсякденні вирази, а також елементарні речення, необхідні для задоволення конкретних потреб. Може відрекомендуватись або представити когось та може запитувати і відповідати на запитання про деталі особистого життя, наприклад, де він/вона живе; про людей, яких він/вона знає; про речі, які він/ вона має. Може взаємодіяти на простому рівні, якщо співрозмовник говорить повільно і чітко та готовий прийти на допомогу.

Після ознайомлення з навчальною програмою студентів-філологів другого курсу та рекомендаціями європейської ради щодо вимог до навчання та рівнів володіння мовою можемо зробити висновок, що орієнтовним рівень яким має володіти студент другого курсу є B1 – B2, бо саме він дозволить опанувати програми для розвитку у подальшому навчанні.

Для формування лексичних навичок студентів-філологів Амеліна С.М. пропонує наступні етапи:

- семантизація (ознайомлення з новим лексичним матеріалом);

- автоматизація (формування і первинне закріплення навичок використання лексичних одиниць);
- репродукція (удосконалення навичок та розвиток умінь використання засвоєних лексичних одиниць у різних видах мовленнєвої діяльності) [1],

Також дослідниця зосереджує увагу на непрямому вивченні лексики, бо тоді студент фокусується на іншому виді діяльності, наприклад, аудіюванні або читанні, і в цей час непомітно засвоює слова. Ми погоджуємось, що при формуванні лексичної компетенції студентів-філологів варто більше уваги приділяти непрямому шляху оволодіння лексикою. Саме тому ми пропонуємо студентам прослуховувати створені нами аудіо файли під час фізичної активності, занятті спортом, по дорозі до університету, тощо. Лише після ознайомлення студентів із звуковою формою слів та їх значенням вони переходять до вправ та завдань на використання цих слів, це може бути завдання з необхідністю обрати правильний еквівалент, або розташувати слова у реченні у правильному порядку.

1.4. Види лексичних вправ та контроль засвоєння англомовної лексики

Види лексичних вправ, вимоги, принципи також є об'єктом досліджень учених. Науковець Каліш В.А. розробила принципи створення лексичних вправ для студентів філологічного спрямування:

- «1) зміст вправ має відповідати обсягу сучасних теоретичних відомостей про лексичний склад мови з урахуванням різних наукових парадигм;
- 2) система вправ і їх типи визначаються дидактичними цілями, характером і специфікою лінгвістичної природи та особливостей реалізації в мовленні лексичних явищ, має відповідати логіці їх засвоєння, побудованій від загального до конкретного;
- 3) вправи повинні забезпечувати формування лексичних умінь і навичок і добиратися таким чином, щоб у процесі їх виконання студенти все більше наближалися до самостійного пошуку: від аналізу лексичних явищ у пропонованому викладачем мовному матеріалі (окремих словах,

словосполученнях, реченнях, текстах) до їх уживання у власних висловлюваннях;

4) система вправ має сприяти розвитку когнітивної, пошуково-дослідницької та творчої діяльності студентів» [16, С. 238].

Ну думку Борщовецької В. Д. когнітивний підхід до навчання студентів англійської лексики є надзвичайно важливим при створенні вправ та завдань. Він полягає в «організації активної мовленнєво-мисленнєвої діяльності студентів у процесі навчання англійської лексики. З позицій такого підходу навчання іншомовної лексики повинно здійснюватись на основі активного і цілеспрямованого залучення когнітивних стратегій переробки, збереження та відтворення лексичної інформації. Під когнітивними стратегіями разом з вченою ми розуміємо урахування процесу повторення лексичних одиниць, застосування мнемонічних прийомів запам'ятовування англійської спеціалізованої лексики» [5].

Отже, під час нашого дослідження ми теж спирались на деякі з цих принципів для створення вправ. Під час створення вправ для розвитку лексичних навичок Борщовецька В.Д. рекомендує спиратися на наступні вимоги:

- комунікативність вправ;
- умотивованість мовленнєвих дій студентів;
- новизна;
- створення навчально-комунікативних ситуацій трьох рівнів керованості (вправи з повним (жорстким), частковим та мінімальним керуванням), забезпечення студентів під час виконання вправ необхідними вербальними та невербальними опорами [5. С. 129].

Ніколаєва С.Ю. пропонує наступні етапи роботи для лексично спрямованих вправ:

- 1) використання усних та безперекладних умовно-комунікативних вправ з широким застосуванням лексичних ігор, зображального та предметного унаочнення. Вправи такого типу можуть використовуватись як вдома, так і під час занять в університеті;

2) більша увага до письмових вправ, що здебільшого студенти роблять самостійно вдома. Додаються некомунікативні вправи та складнішає рівень лексичного матеріалу.

Некомунікативні вправи можуть бути двох типів, а саме:

1) на засвоєння значення та форми лексичних одиниць:

- повторення слів, словосполучень тощо за диктором;
- пригадування та називання слів за певним знаком;
- групування слів за формальними ознаками (частинами мови тощо);
- групування слів за алфавітом;
- обирання з ряду слів одного, що відповідає даній темі;

2) на засвоєння сполучуваності слів:

- складання словосполучень з окремих слів;
- виключення з ряду слів одного слова, що не поєднується з ключовим словом;
- підбір еквівалентів до словосполучень з рідною мови [23].

Система навчання англійської мови, на думку вченої, будується за наступними загальнометодичними принципами, такими як:

- 1) принцип комунікативності (вправи передбачають наявність мовленнєвої задачі та ситуативності, зосередженні уваги студентів на змісті висловлювання);
- 2) принцип урахування різної мови тих, хто навчається;
- 3) принцип домінуючої ролі вправ (переважна частина занять з ІМ має бути присвячена вправлянню тих, хто навчається);
- 4) принцип колективної взаємодії (не обмежуватися у процесі вправляння фронтальною роботою, а систематично звертатися до режимів одночасної парної та групової роботи);
- 5) принцип всебічної індивідуалізації навчального процесу (Навчальна програма другого курсу).

Запропонований курс з основної (англійської) мови передбачає проведення виключно практичних занять, для організації яких використано універсальні методи-способи. Проте їх співвідношення та «наповнення» зумовлюються принципами навчання.

Важливий етап роботи у засвоєнні нових мовних одиниць – це вправи для контролю засвоєної лексики. На жаль, під час дистанційного навчання здійснення контролю засвоєної лексики викликає певні труднощі, оскільки заняття часто проводяться в асинхронному режимі і усно перевірити вивчені слова під час говоріння немає можливості. Таким чином, знання лексики ми можемо перевірити лише у письмовій формі. Але це не повинно викликати певних застережень, адже письмове мовлення є продуктивним видом мовленнєвої діяльності так само, як і говоріння. Існує багато програм для комп'ютерів та смартфонів, які дозволяють здійснювати як тренування у вживанні англомовної лексики, так і перевірку її засвоєння. Їх аналіз показав таку систематизацію вправ у мобільних та комп'ютерних застосунках:

- обрання відповідного українського чи англійського еквіваленту;
- необхідність перекласти слова чи словосполучення;
- необхідність записати почуті речення чи слово;
- необхідність обрати відповідний малюнок до запропонованого для перекладу слова;
- необхідність озвучити запропоноване слово англійською мовою;
- необхідність розташувати слова у правильному порядку;
- необхідність сполучити слова у зв'язне речення.

Перелік програм, в яких використовуються вправи на розвиток лексичних навичок.

Quizlet – застосунок до мобільних пристроїв, що дає студенту повну самостійність у вивченні лексики різних мов, Користувач може сам створювати картки з потрібними йому словами та навіть виразами. Застосунок самостійно генерує безліч вправ з лексикою створених карток, серед яких вправи-диктанти з

необхідністю вписати проговорений диктором текст чи слово, вправи-тести, вправи на поєднання лексичних одиниць, на розпізнавання, на створення речень, тощо [66].

Duolingo – застосунок для вільного вивчення мови і перекладу тексту. Сервіс пропонує численні письмові уроки й диктанти. Програма має словниковий розділ, де можна практикувати вже вивчені слова. У процесі вивчення мови користувачі отримують «бали досвіду» (монети) наприклад, після проходження уроку. Навички вважаються сформованими, коли користувачі виконують усі пов'язані з лексикою завдання. За один урок можна отримати 10 балів [53].

Simpler багатofункціональний застосунок до мобільних пристроїв. Для опанування новою лексикою у ньому використовуються вправи на вибір правильного варіанту перекладу та вправи з завданням обрати правильний малюнок до запропонованого до перекладу слова. Додаток має зрозумілий навіть для початківців інтерфейс, систему рейтингу та особистого прогресу. Недоліком застосунку є невелика кількість тем та недостатній академічний рівень подання матеріалу [58].

Lingualeo – освітня платформа для вивчення і практики іноземної мови, побудована на ігровій техніці. Має версії для Android та IOS. До січня 2018 року загальна кількість користувачів зросла до 17,5 мільйона. Окрім стандартних вправ на переклад додаток має власний словник, який допомагає тренуватися з доданими користувачем словами. Однак існує лише один вид контролю, а саме необхідність обрати правильний варіант серед чотирьох. Усі інші вправи для роботи з власним словником відсутні [60].

WordBit– застосунок до мобільних пристроїв, що слугує збільшенню словникового запасу користувача завдяки вивченню нових слів не лише з одним варіантом перекладу, але й з декількома синонімами, що допомагає користувачеві краще опанувати значенням слова. Також додаток має функцію роботи під час заблокованого екрану, що дає можливість швидко працювати з новою лексикою у фоновому режимі. Наразі має більше мільйона користувачів [76].

Поліглот – застосунок до мобільних пристроїв, має велику кількість завдань та вправ для формування лексичної компетенції, такі як вправи з

завданням створити речення, розташовуючи слова у правильному порядку, обрання правильного варіанту перекладу та вправи з завданням вимовити запропоноване слово англійською мовою та інші. На відміну від інших застосунк має дуже значну базу тестових завдань, тож користувач може якісно працювати з ним [25].

EWA– застосунок до мобільних пристроїв, що пропонує поповнювати словниковий запас завдяки читанню фрагментів творів та статей. Містить значну базу різних оповідань, що розподілена за рівнем складності. Незнайомі слова можна прослухати та додати до свого власного словника. Користувач має можливість слідкувати за своїм прогресом у вивченні нових слів у спеціальному режимі [55].

ReWord– застосунок до мобільних пристроїв з великою базою категорій, де до кожного слова надається низка прикладів його використання у реченні. Кожне речення можна прослухати, бо всі речення відтворені диктором, після цього нове слово можна додати до власного словника. Також є функція створення власних категорій слів та можливість роботи без підключення до мережі Інтернет. Додаток має півмільйона користувачів. Недоліком є недостатня кількість вправ та завдань [2].

Mnemonic Words – застосунок до мобільних пристроїв з власною методикою для засвоєння нових лексичних одиниць. Методика «інтервального повторення» пропонує студентіві слова для вивчення розраховуючи якість вже вивчених слів та час, що був необхідний студенту для опанування певними лексичними одиницями. Також додаток має можливість сімейного доступу, що дозволяє всім у родині використовувати його на одному девайсі завдяки швидкому та зручному переходу між акаунтами. Недоліком програми є обмежена кількість лексичних вправ для студентів з високим рівнем володіння мовою [59].

Метод Тічера – застосунок до мобільних пристроїв головна мета якого розподілити навчання у застосунку на засвоєння нової інформації та практичні вправи. Програма має декілька вже створених уроків, що розподілені на два етапи, а саме на слухання лекції, що заздалегідь записана та збережена у додатку, та виконання вправ створених спеціально до щойно прослуханої лекції. Лекції

доступні у відео-форматі та доступні безкоштовно. Недоліком програми є низька академічність та науковість записаних лекцій, що подаються до кожного уроку [17].

Resulter – застосунок до мобільних пристроїв з великою кількістю слів для різних рівнів складності. Існує режим для початківця та для тих, хто вже має певний досвід у вивченні англійської мови. Застосунок пропонує 7000 нових слів та 7500 фраз та словосполучень. До кожної лексичної одиниці вже існують створені малюнки, переклад та транскрипція. Серед створених завдань є вправи на вибір правильного українського чи англійського варіанту перекладу та вправи на знаходження помилок у тексті. Недоліком програми є велика кількість слів, що не є актуальними для користувачів, деякі з запропонованих слів вийшли з ужитку чи не використовуються часто сьогодні [67].

uLexicon – застосунок до мобільних пристроїв, особливістю якого є спроба використати метод Г. Ебінхауза задля вивчення нової лексики. Головна ідея додатку полягає у періодичному повторенні слів протягом певного періоду часу. Тобто вивчення слів має бути розподілено на декілька повторень. В результаті студент має краще опанувати нову лексику. Проте, непогана на перший погляд ідея не реалізується на практиці, через неможливість додатку забезпечити всі необхідні умови для цього [56].

Aword – застосунок до мобільних пристроїв з 200 000 створених карток до лексичних одиниць. Додаток має велику бібліотеку слів та виразів, що можна використовувати без доступу до мережі Інтернет. Вивчені частини мови позначаються різними кольорами, що дозволяє спостерігати за прогресом у новій формі. Не зважаючи на те що додаток дійсно має велику кількість лексичних одиниць вправи та завдання у програмі досить поверхові та мають низьку наукову цінність [48].

Busuu – застосунок до мобільних пристроїв, який дозволяє вчити нову лексику та знайомитися з носіями мови, що вивчається. Окрім стандартних вправ та завдань для вивчення лексичних одиниць програма пропонує знайти носіїв потрібної мови та спілкуватися з ними, використовуючи вивчені слова.

Наразі додатком користується майже півмільйона чоловік, тож пошук не буде довгим та не ефективним [50].

Word Weekend– застосунок до мобільних пристроїв, у якому вивчення нової лексики відбувається у вигляді гри, під час якої потрібно виставити букви слова у правильній послідовності. У додатку немає вправ на лексичні навички та програму не можна використовувати в академічних цілях [75].

Abbyu– застосунок до мобільного пристрою, що дозволяє працювати майже з усією літературною англійською лексикою. Застосунок є словником-перекладачем, що може працювати завдяки мережі інтернет та без неї. Особливістю додатка є можливість зробити фото тексту та перекласти потрібне слово у тексті. Недолік програми – це повна відсутність вправ чи завдань пов'язаних з лексичними навичками та їх розвитком. Варто зауважити, що додаток є дуже корисним помічником для студентів на парах, проте його функціоналу не достатньо для самостійної роботи з лексикою англійської мови [46].

AnkiDroid– застосунок до мобільних пристроїв, що дозволяє використовувати картки для вивчення нової лексики. Під час знайомства з новими слова у додатку користувач має можливість оцінити слово з рівне його розуміння цього слова та натиснути «легко», «зрозуміло» та «переглянути ще раз». Таким чином програма знатиме, яка саме лексична одиниця має повторюватись для саме цього користувача частіше. Також у додатку існують й інші різноманітні вправи на лексичні навички та можливість побачити свій власний прогрес під час вивчення нової лексики. Недоліком програми є не зовсім зручний та зрозумілий інтерфейс та маленька кількість вже створених та запропонованих лексичних одиниць, користувач має завантажувати додаткові документи, щоб працювати з ними [47].

Отже, з огляду на сказане вище, можемо стверджувати, що вправи для навчання студентів філологічних спеціальностей повинні відповідати наступним методичним вимогам: відповідності вправ цілям і завданням поетапного формування й удосконалення лексичних навичок, диференціації

вправ з урахуванням методичної типології відібраної лексики, визначення якісного складу вправ, їх кількісного співвідношення і послідовності, вмотивованості мовленнєвих дій студентів, новизни і, враховуючи дослідження науковцями інтервального методу, лексичне наповнення вправ повинно періодично повторюватися, тобто раніше вивчені слова повинні вживатися у вправах знову і це буде сприяти довготривалому утриманню лексики в пам'яті студентів. Контроль лексичних знань може перевірятися як в усній, так і в письмовій формі, оскільки письмове мовлення є продуктивним видом мовленнєвої діяльності так само, як і говоріння. Перевірку засвоєної лексики можна здійснювати також за допомогою електронних програм для комп'ютерів та смартфонів, які дозволяють вправлятися як у тренуванні, так і у вживанні англійської лексики, а також проводити самоконтроль. В нашій роботі для контролю вивчення лексики ми використали Гугл форми, які дають можливість перевірити лексичні знання студентів на різних рівнях: рецептивному, продуктивному та репродуктивному. Ефективність використання Гугл форм визначається також і можливістю студента отримати миттєву відповідь з результатом своєї роботи, що позитивно впливає на процеси засвоєння.

РОЗДІЛ II. РЕАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПОТЕНЦІАЛУ ІНТЕРВАЛЬНОГО МЕТОДУ В НАВЧАННІ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИКИ СТУДЕНТІВ ФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

2.1. Комплекс лексичних вправ з використанням інтервального методу для тренування та контролю засвоєння англomовної лексики з тем «Choosing a career», «Health», «Travelling».

З метою тренування та контролю засвоєння лексики з тем «Choosing a career», «Health», «Travelling» нами були використані електронні застосунки «Quizlet» (www.quizlet.com), «Google Forms» (www.docs.google.com), які мають як комп'ютерну, так і мобільну версії і є достатньо зручними у користуванні, та WordMemorizer, DROPS, Memrise, які мають лише мобільну версію.

Застосунок «Quizlet», як було описано вище, надає можливість створювати інтерактивні лексичні картки, на яких можна розмістити англійський варіант слова чи словосполучення з однієї сторони картки та його переклад чи зображення з іншої сторони картки. Викладач чи студент може переглядати і повторювати лексику у режимі «англійський варіант – український варіант» або навпаки у будь-якому порядку. Слова, які студент уже вивчив, він може видаляти із переліку і зосереджувати свою увагу на незасвоєній лексиці. Застосунок «Quizlet» автоматично генерує низку вправ для тренування і перевірки засвоєної лексики, Крім того, програма автоматично генерує вправи з вивчення лексики у ігровій формі по групах.

Нами були створені по три серії карток до кожної з тем «Choosing a career», «Health» і «Travelling» (Додатки А, В, Ж). Загалом було створено 947 карток. З теми «Choosing a career» ми проводили апробацію використання інтервального методу, тому зупинимося на цій темі детальніше. Ми створили такі серії карток з цієї теми: 1) At work. People at work. Jobs and Professions (105 лексичних одиниць та словосполучень), 2) Getting/Doing/Leaving a Job. Building a career (58 лексичних одиниць та словосполучень), 3) Employment Basis. Kinds of Pay.

Benefits. Qualifications (91 лексична одиниця та словосполучення). Крім того, лексика з усіх трьох тем була записана нами на аудіо файли для прослуховування з метою надання студентам можливості періодично слухати її у зручній для них час і у будь-якому місці (рис. 2.1).

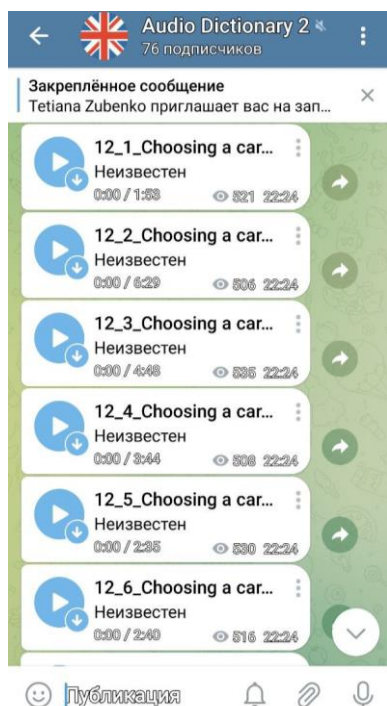
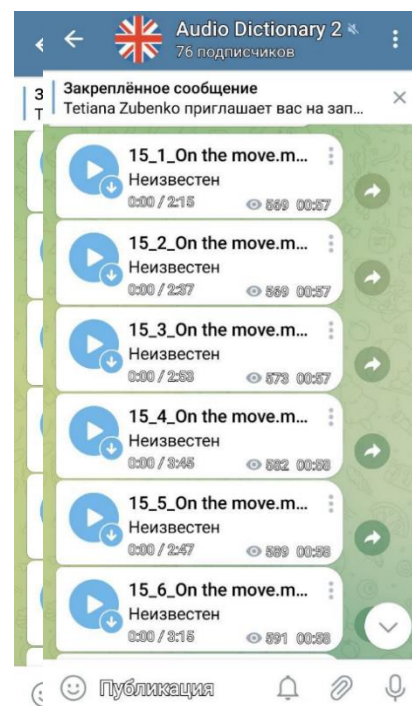

Рис. 2.1. Скріншоти аудіо файлів для прослуховування нових слів «Тематичний аудіо словник 2» у додатку Telegram для інтервального прослуховування студентами лексичного матеріалу у поза аудиторний час.

Студенти отримали завдання прослуховувати та повторювати нову лексику йдучи по дорозі до університету чи гуртожитку або повертаючись додому з занять, під час тренувань у спортзалі чи на стадіоні, під час прибирання своєї оселі чи приготування вечері, тощо. Студентам було рекомендовано розподілити кількість повторень кожної групи лексики (від 15 до 20 і більше) таким чином: сім повторень протягом першого тижня; чотири повторення на другому тижні, три на третьому, два на четвертому тижні, решта – через будь-який проміжок часу. Загальна послідовність повторення кожної групи слів представлена в таблиці 2.1.1.

Таблиця 2.1.1

Послідовність інтервальних повторень нової лексики

	1 тиждень	2 тиждень	3 тиждень	4 тиждень	решта днів
--	-----------	-----------	-----------	-----------	------------

кількість повторень	7	4	3	2	довільно
кількість витраченого часу	довільно	довільно	довільно	довільно	довільно
місце виконання (ходьба, сидіння, виконання домашніх або робочих завдань, тощо)	на вибір студента	на вибір студента	на вибір студента	на вибір студента	на вибір студента

Виконуючи інтервальне повторення студенти повинні були вносити відповідні показники в індивідуальні таблиці для обрахування результатів дослідження (рис.2.1.1).

Surname Moroz Group 240-a

	Days	How many times you listened to the audio file	Total amount of time spent listening to the audio file	Locations when listening (walking, sitting, doing household or work tasks, other)
1 week	Week #1 - Monday	1	60 minutes	walking
	Week #1 - Tuesday	1	40 minutes	sitting
	Week #1 - Wednesday	1	60 minutes	walking
	Week #1 - Thursday	1	30 minutes	sitting
	Week #1 - Friday	1	50 minutes	walking
	Week #1 - Saturday	1	60 minutes	doing household or work tasks
	Week #1 - Sunday	0	0	
2 week	Week #2 - Monday	1	60 minutes	walking
	Week #2 - Tuesday	1	50 minutes	sitting
	Week #2 - Wednesday	1	60 minutes	doing household or work tasks
	Week #2 - Thursday	1	20 minutes	sitting
	Week #2 - Friday	0		
	Week #2 - Saturday	1	60 minutes	sitting
	Week #2 - Sunday	1	60 minutes	sitting
3 week	Week #3 - Monday	1	60 minutes	walking
	Week #3 - Tuesday	1	40 minutes	sitting
	Week #3 - Wednesday	1	60 minutes	doing household or work tasks
	Week #3 - Thursday	1	30 minutes	sitting
	Week #3 - Friday	1	60 minutes	walking
	Week #3 - Saturday	1	60 minutes	sitting
	Week #3 - Sunday	0		
4 week	Week #4 - Monday	1	50 minutes	walking
	Week #4 - Tuesday	1	60 minutes	sitting
	Week #4 - Wednesday	1	60 minutes	doing household or work tasks
	Week #4 - Thursday	1	40 minutes	sitting
	Week #4 - Friday	1	60 minutes	walking
	Week #4 - Saturday	1	60 minutes	sitting
	Week #4 - Sunday	0		

Рис. 2.1.1. Показники інтервального повторення лексики окремими студентами.

Використання сучасних пристроїв (мобільних телефонів, смартфонів, mp3-плеєрів тощо) дозволяє студентам прослуховувати нову лексику будь-де та будь-коли. З метою збереження лексичних одиниць в пам'яті та запобігання їх забування записи англійських лексичних одиниць, словосполучень, сталих виразів можна прослуховувати через регулярні інтервали протягом життя, залежно від потреб та індивідуальних якостей пам'яті кожної людини. Після,

принаймні, початкового використання тематичного аудіо словника, надалі потрібно практикувати використання цих лексичних одиниць у мобільних застосунках, які сприятимуть кращому утриманню в пам'яті та розвитку репродуктивних та продуктивних навичок перекладу та спілкування.

Ми рекомендували нашим студентам, щоб вони вимовляли слова та фрази вголос, а не подумки чи пошепки, оскільки в цьому випадку, крім слухової пам'яті працюють ще такі види пам'яті, як словесно-логічна, артикуляційна, активізуються також м'язи, що, в свою чергу, також позитивно впливає на процеси запам'ятовування та утримання у пам'яті словникового запасу. Експериментальне завдання не вимагало від студентів виділяти вільний час спеціально для цієї діяльності, оскільки вона мала бути частиною їхнього розпорядку дня. Використання мобільних телефонів дозволяє їм виконувати прослуховування необмежену кількість разів у будь-якому місці, не викликаючи втоми чи нудьги.

Для контролю вивченої студентами лексики ми створили серію тестів різного рівня складності з кожної теми «Choosing a career», «Health» та «Travelling» використовуючи застосунок Google Form (Додатки Б, Д, З). Перший рівень складності – це тести, де студентам необхідно зробити вибір між запропонованими варіантами відповідей, що дозволяє перевірити знання перекладу слів, розуміння прочитаного на рецептивному рівні (рис. 2.1.2).

Тести другого рівня складності пропонують студентам завдання на перевірку знань лексики з теми «Choosing a career» на рецептивно-продуктивному рівні, наприклад, вставити в реченні пропущене слово, написати слова до запропонованих дефініцій, написати назви професій до відповідних описань, надати переклад українських словосполучень та речень англійською мовою (рис. 2.1.3).

Choose the word or phrase that best completes the sentence >< ⋮

Описание (необязательно)

1. I have to go to the manager every Friday to pick up my _____ *

salary

wage

sum

fee

Find the words for the following definitions >< ⋮

Описание (необязательно)

1. this person does hard physical work, such as repairing roads *

accountant

journalist

electrician

plumber

Read the following passage. Choose the best answer to each question after the text. >< ⋮

Job satisfaction

One thing that people get from their occupation is, of course, money. Most people wouldn't do the job they do if it wasn't for the payment at the end of each day, week or month. However, the majority of people want more than just a good salary. There are many other things which add up to 'job satisfaction', the feeling of enjoyment you get from doing a job that makes you happy. What people in employment want from a job varies greatly from person to person. For some, the chances of promotion make a big difference. For others, working in a creative environment with other people makes them happier than they would be working alone. When planning your career, you should consider all the activities involved in a job and decide how each one suits your personality. If you're considering becoming a journalist, for example, do you like meeting members of the public? If you're thinking of becoming an accountant, do you enjoy detailed work with numbers? Just because one job is better paid than another, it doesn't mean it's the job for you.

Рис. 2.1.2. Скріншоти фрагментів тесту першого рівня складності на рецептивному рівні з теми «Choosing a career».

Complete the sentences by filling in the blanks with appropriate words: ✕ ⋮

Описание (необязательно)

1. A(n) _____ person prefers having a challenging job to the one that demands little of them. *

Краткий ответ _____

2. The amount of money you get paid every year to do a job is called your _____ . *

Краткий ответ _____

Write down the words (without articles and in singular form) for the following definitions: ✕ ⋮

Описание (необязательно)

1. A sum paid to the owner of a copyright or patent. *

Краткий ответ _____

2. Pay given to employees who are on holiday. *

Краткий ответ _____

Write the names of occupations (with indefinite articles, lowercase and singular) next to the given definitions: ✕ ⋮

Описание (необязательно)

1. A person who trains sportsmen (give two variants through a slash without spaces). *

Краткий ответ _____

2. They help people who need legal advice, sometimes they have to go to court *

Краткий ответ _____

Provide English equivalents for the following words and expressions ✕ ⋮

Описание (необязательно)

1. Усувати з посадки. *

Краткий ответ _____

2. Скоротити, зробити зайвим. *

Краткий ответ _____

Рис. 2.1.3. Скріншоти фрагментів тесту другого рівня складності на продуктивному рівні з теми «Choosing a career».

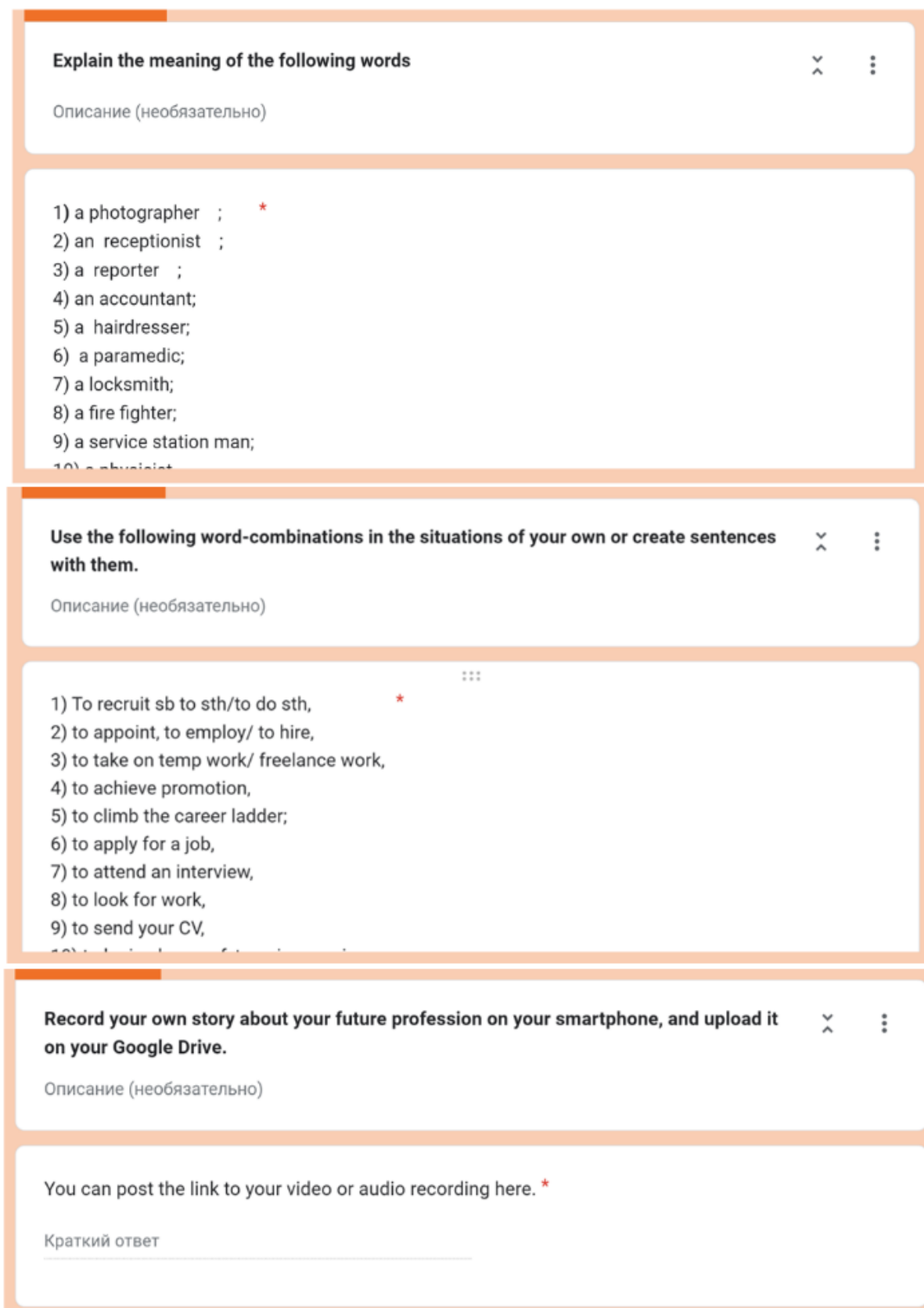

Рис. 2.1.4. Скріншоти фрагментів тесту третього рівня складності на репродуктивному рівні з теми «Choosing a career».

Тести третього рівня складності пропонують студентам завдання на перевірку знань лексики з теми «Choosing a career» на репродуктивному рівні, наприклад, пояснити значення запропонованих англійських слів, створити речення з запропонованими виразами або розмовну ситуацію, розповісти про свою майбутню професію, записати розповідь на відео за допомогою свого смартфона і надіслати викладачу (рис. 2.1.4). Відповіді студентів надходять викладачу на електронну адресу для перевірки.

Ці тести виконують як навчальну, так і контрольну функції, оскільки виконуючи їх студенти повторюють вивчений матеріал, вони відразу бачать свій результат і розуміють наскільки правильно вони пам'ятають лексику, правопис слів та чи правильно виконують завдання. Результати такого контролю спонукають студентів до подальшої роботи над вивченням лексики задля покращення своїх знань.

Завдяки розробленій стратегії використання інтервального методу у навчанні англомовної лексики на оперативному автоматичному етапі представлення та семантики лексичних одиниць у пам'яті студента за короткий проміжок часу студенти можуть створити лексичне поле з близько 150 і більше лексем на певну тему. Багаторазове прослуховування лексики з перекладом і подальша її вимова під час виконання фізичних дій дозволяє студентам формувати не тільки рецептивні, але й репродуктивні навички перекладу на рідну мову й навпаки та спілкування. Такий спосіб набуття словникового запасу активує мимовільну пам'ять. Однак дослідники вважають, що доцільно поєднувати два і більше способи вивчення лексичних одиниць, оскільки просте знання значень слів не обов'язково призводить до вміння використовувати їх у мовленні. Тому важливим фактором є виконання тренувальних вправ на використання вивченої лексики як у мовленні, письмі, так і в читанні. Використання мобільних застосунків є тим інструментом, який дозволяє студентам виконувати тренувальні вправи кілька разів, не викликаючи втоми та нудьги. Тому важливою діяльністю студентів є використання застосунків для смартфонів з граматичними та розмовними вправами з лексичним

наповненням, яке пропонується для прослуховування в тематичних аудіо словниках, а також вмотивоване вживання цієї лексики під час спілкування з однолітками в іншомовному комунікативному середовищі.

2.2. Практичне застосування засвоєної шляхом інтервального методу лексики в іншомовному комунікативному середовищі у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців з філології.

Як зазначає науковець Зубенко Т.В., важливою умовою вивчення англomовної лексики є створення у процесі вивчення дисциплін лінгвістичного циклу, проходження педагогічних практик і самостійної роботи студентів *іншомовного комунікативного середовища*, що є надзвичайно важливим за відсутності природного іншомовного оточення. У зв'язку з тим, що англійська мова – це мова, носії якої практично відсутні в навколишньому комунікативному середовищі українців, то логічним є створення такої ситуації, в якій би відбувалась іншомовна комунікативна діяльність майбутніх філологів. Це надало б їм можливість не тільки практично застосовувати лексику, засвоєну за допомогою інтервального методу, але й демонструвало б їм ті технології, які вони зможуть використовувати у своїй майбутній діяльності. Отже, деклароване середовище слугуватиме майбутнім філологам певною моделлю організації відповідної діяльності у навчанні іноземної мови і дозволить з певною регулярністю вмотивовано періодично повторювати вивчену лексику, що і є ціллю запровадження інтервального методу вивчення лексичних одиниць [13]. Розглянемо процес створення іншомовного середовища більш детально.

Проаналізувавши наукові джерела (розд. 1), ми можемо стверджувати, що процес вивчення англomовної лексики може відбуватися як в реальному (під час стажування або навчання за різноманітними програмами закордоном, у процесі дистанційного навчання в закордонних закладах освіти та спілкування з носіями іноземної мови у мережі Інтернет), так і в змодельованому

іншомовному комунікативному середовищі, яке характеризується на думку Зубенко Т.В. [14]:

- систематичним іншомовним спілкуванням в підсистемах “студент-викладач”, “студент-студент”, “студент-учитель”, “студент-учень”, а також з носіями іноземної мови в типових сферах побутової діяльності та комунікативних ситуаціях, спрямованих на міжкультурну комунікацію;
- формуванням суб’єкт-суб’єктних відносин між викладачем і студентом;
- колективною комунікативною діяльністю студентів у навчальному процесі і створенням ситуацій успіху;
- організацією навчального процесу студентів в єдності аудиторних і позааудиторних занять з орієнтацією на активну самостійну роботу студентів з іноземної мови.

Результати аналізу відповідної наукової літератури та педагогічний досвід викладачів дозволили визначити пріоритети іншомовного комунікативного середовища. На думку Зубенко Т. В., вони такі: орієнтація на особистісно значущий характер оволодіння студентами іноземною мовою; орієнтація викладача вищого навчального закладу на створення іншомовного комунікативного середовища; демократизація та гуманітаризація навчально-виховного процесу.

Позиція викладача як партнера й учасника навчальних ситуацій спілкування демонструє студентам відчуття постійної присутності іншомовного середовища, активної практики говоріння в цьому середовищі. Цей факт є запорукою успішного оволодіння іноземною мовою як засобом комунікації, оскільки навчитися говорити іноземною мовою, розуміти та опанувати її можливо лише за умов постійної практики спілкування, “занурення” в іншомовне комунікативне середовище [8].

В наш час науково-технічних перетворень з’явилась можливість створення реального іншомовного комунікативного середовища за допомогою мережі Інтернет, засадами для функціонування якої слугує міжкультурна взаємодія. Сьогодні студенти мають можливість спілкуватися з носіями

іноземної мови з різних тем за допомогою Інтернет порталу “Skype”, соціальних мереж, Facebook, Instagram, My Space, месенджерів Telegram, Viber, WhatsApp, брати участь у чатах на сайтах English, baby!, Virtual Café, забезпечуючи свої потреби в іншомовній комунікативній діяльності.

My Space міжнародна соціальна мережа, яка почала працювати у серпні 2003 року. Це сайт мережевих спільнот та блог-платформа, в якій представлена можливість створення спільнот за інтересами, персональних профілів, ведення блогів, розміщення фото- та відеоконтенту, а також можливість прослуховування аудіотреків популярних виконавців. Штаб-квартира розташована у Беверлі-Хіллз (Каліфорнія, США).

У віртуальній грі Secondlife студенти потрапляють у віртуальний англomовний світ, де вони можуть анонімно взаємодіяти з іншими людьми зі схожими інтересами та вподобаннями, брати участь у віртуальних (створених, побачених, виконаних в Інтернеті, на комп’ютері, а не в уявних розвагах, культурно-масових заходах. У віртуальному світі вони можуть орендувати віртуальний будинок, де проживатимуть, і формувати стосунки з людьми, як у реальному житті, робити те, про що мріяли. Secondlife – це тривимірний віртуальний світ з елементами соціальної мережі, що налічує понад 1 млн. активних користувачів. Проект був розроблений і запущений у 2003 році компанією Linden Lab, розташованою в Сан-Франциско [72].

English, baby!– соціальна мережа та онлайн курс навчання американському варіанту розмовної англійської мови та сленгу, штаб квартира знаходиться у Портленді, штат Орегон [54].

З метою забезпечення мотивації іншомовного спілкування нами було організовано онлайн зустрічі студентів 240 групи зі студентами Державного університету м. Салем США (Додаток 7). Студенти обмінялися особистими акаунтами в соціальних мережах Facebook та Instagram задля продовження спілкування.

Завдання викладача вищого навчального закладу при цьому – брати участь у міжнародних заходах і особистим прикладом ілюструвати можливість

спілкування іноземною мовою та мотивувати і позитивно стимулювати студентів до іншомовної комунікативної діяльності в режимі «студент – викладач», «студент – студент», «студент – учитель», «студент – учень» у процесі поза аудиторної діяльності, створювати відповідні умови, спрямовувати процес оволодіння іноземною мовою в руслі комунікативних потреб. За таких обставин студенти набувають досвіду практичного застосування іноземної мови в реальному житті, відбувається перенесення знань, які вони отримали на заняттях з іноземної мови, в іншу площину – реальні ситуації спілкування в процесі їхньої суспільної діяльності. В цьому випадку мотиваційна готовність студентів до іншомовного спілкування міститься не в оцінці, а в усвідомленні користі від своєї діяльності та її результату. Саме ця обставина слугує джерелом постійного зростання позитивної мотивації для іншомовного спілкування та регулярного повторення вивченої на заняттях з англійської мови лексики.

Так, нами було запроваджено правило: в стінах вищого навчального закладу (принаймні в присутності викладача англійської мови) під час аудиторної та позааудиторної діяльності спілкуватися виключно іноземною мовою. Студентам, які дотримувались цього правила, виставлялись додаткові бали в журналі обліку успішності один раз на тиждень як позитивний стимул до іншомовної мовленнєвої діяльності. Це слугувало додатковою мотивацією до іншомовного спілкування й таким чином повторення тематичної лексики. Цим самим ми значно збільшили час для усномовленнєвого спілкування іноземною мовою, використавши можливість створення реальних (не змодельованих) комунікативних ситуацій у процесі суспільної діяльності. За таких умов студенти використовували кожную можливість для іншомовного спілкування у присутності викладача. Вони вчилися вільно висловлювати англійською мовою свої думки й бажання, слухати й розуміти співрозмовника, відстоювати свою точку зору, ставити запитання, здійснювати контроль і самоконтроль мовленнєвої діяльності з тем, які вивчалися на заняттях з основної іноземної мови, регулярно вживаючи в мовленні англійські слова з вивченої тематики.

З метою забезпечення мотивації спілкування іноземною мовою через мережу Інтернет ми ввели в робочі програми з практичного курсу англійської мови завдання для самостійної роботи:

- на сайті Secondlife знайдіть собі товариша, викладача, студента/студентку університету (зображення сайту можна знайти в додатку 8);
- дізнайтеся про його/її сім'ю, сімейні традиції, захоплення та розкажіть своїм друзям;
- дізнайтеся про правила вступу та умови навчання в університеті й розкажіть про це на занятті з англійської мови;
- обміняйтеся інформацією про традиції святкування державних свят в Україні та в країні вашого співрозмовника, передайте вашу розмову у формі діалогу на занятті з іноземної мови;
- дізнайтеся у свого співрозмовника про його/її майбутню професію, ким він хоче бути;
- дізнайтеся у співрозмовника у яких країнах він побував, якими видами транспорту подорожував, що нового для себе дізнався.

Так, усі студенти 240 групи зареєструвалися на сайті Secondlife. Щодня вони вели спілкування з членами сайту у письмовій формі, а щосуботи – відбувався чат в режимі online о 18 годині за київським часом з американськими студентами, з якими вони познайомилися під час онлайн зустрічі в університеті, де студенти могли наживо сприймати іноземну мову на слух, ставити запитання, відразу почути відповідь. Така форма спілкування дозволяє їм детальніше ознайомитися з особливостями менталітету молоді зарубіжних країн, колегами, з комунікативно орієнтованими технологіями, що застосовуються в навчанні, дізнатися про форми їхньої самопідготовки та проведення вільного часу тощо. Отриману інформацію студенти використовували у процесі підготовки домашніх завдань з основної іноземної мови.

Досвід, проаналізований вище, переконливо свідчить, що запропоновані форми організації спілкування сприяють формуванню іншомовного

комунікативного середовища, розвитку комунікативних умінь студентів і допомагають організувати регулярне повторення англійської лексики студентів. Аудиторне навчання та позааудиторні форми діяльності дозволяють створювати єдине іншомовне комунікативне середовище одночасно з роботою всіх ланок навчально-виховного процесу. Але результативними ці форми можуть бути лише за умови активної самостійної роботи студентів з іноземної мови.

Таким чином, завдяки орієнтації навчального процесу на розвиток комунікативних умінь (колективна комунікативна діяльність студентів у навчальному процесі, а також з носіями іноземної мови у типових сферах побутової діяльності та комунікативних ситуаціях, спрямованих на міжкультурну комунікацію; організацією навчального процесу студентів в єдності аудиторних і поза аудиторних занять з орієнтацією на активну самостійну роботу студентів з іноземної мови) можливе створення іншомовного комунікативного середовища, що сприяє активізації іншомовної комунікативної діяльності, а відтак і періодичному вживанню вивченої під час аудиторних занять лексики й формуванню лексичних навичок.

2.3. Апробація використання інтервального методу у навчанні англійської лексики з теми «Choosing a career»

Підготовчий етап апробації

Зважаючи на робочу програму другого курсу студентів-філологів ми сформували список слів, що пропонується до вивчення (додаток 2). Серед цього списку слова з теми «Choosing a career» розподілені відповідно до теми у підручнику «Emind». Дані слова та вирази є загальним орієнтиром для студентів та викладачів у перевірці отриманих знань та набутих лексичних навичок.

Перед початком апробації студентам було запропоновано написати диктант з теми, що вони збираються вивчати, а саме «Choosing a career»

до підручника «Emind». Таким чином ми зможемо перевірити знання студентів до та після вивчення теми та оцінити рівень знань серед тих студентів, які використовували інтервальний метод, та серед тих, які не використовували його.

Перш ніж провести диктант ми відібрали слова відповідно до їх рівня складності. Так, наприклад, слово *position* – *посада* за Кембріджським словником відноситься до слів рівня B1, а *calling* – *покликання* відносять до слів рівня C1. Щоб розподілити рівні важкості для диктанту ми обрали 15 слів, 5 з яких відповідали рівню (A1-A2), інші 5 (B1) та 5 відповідали рівню (B2-C1), (див рис. 2.3.1.). Отже, перед проведенням диктанту нам потрібно було сортувати слова за рівнем складності відповідно до існуючих авторитетних онлайн-словників, таких як Cambridge Dictionary, Macmillan Dictionary та інш (додаток 3). Деякі вирази та словосполучення не були оцінені за рівнем складності у вищезазначених словниках, тож ми оцінили їх рівень складності самостійно спираючись на отриманий під час написання цього дослідження досвід та на логічне мислення.

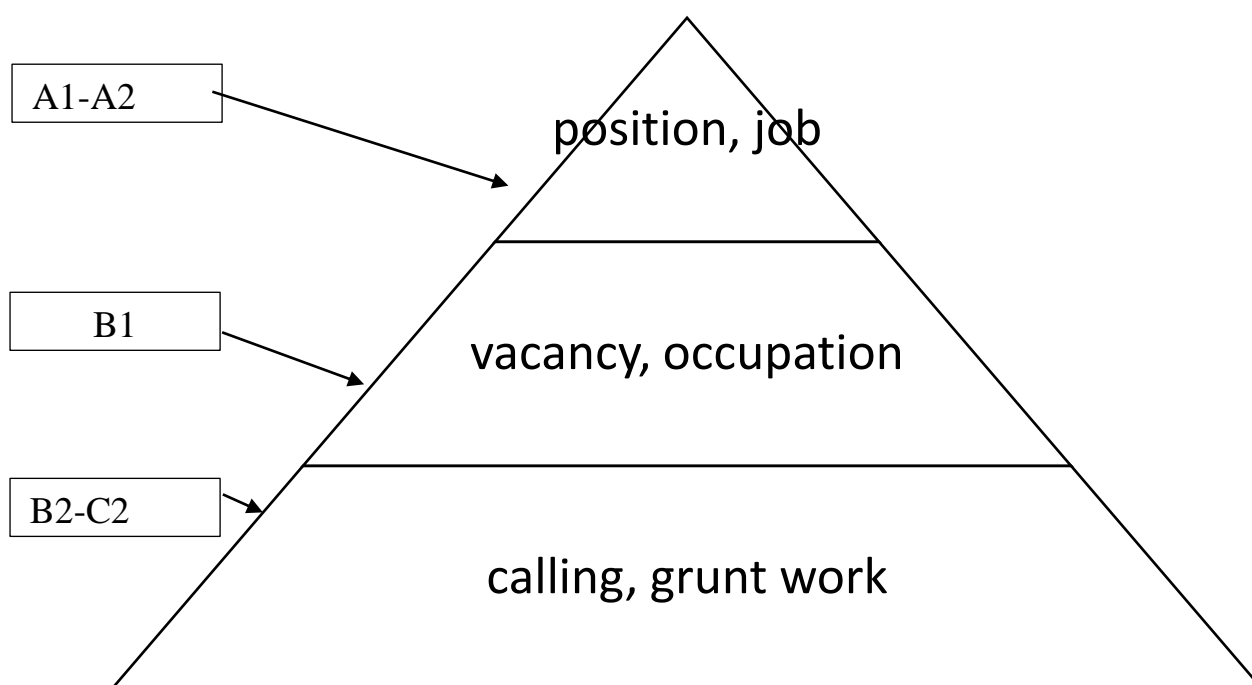

Рис. 2.3.1. Приклади градації слів з теми «Choosing a career» за рівнем складності

Оцінювання підготовчого етапу апробації дослідження

Студентам пропонувалось дати відповідні англійські еквіваленти до 15 лексичних одиниць з теми «Choosing a career». Кожна правильна відповідь оцінювалась в 1 бал, максимально можливий набраний бал – 15. Помилка у слові віднімає 0,5 балів, а повністю неправильне написання слова не дає жодних балів. Для класифікації якості роботи студента пропонуємо наступну систему оцінювання (табл. 2.3.1):

Таблиця 2.3.1

Система оцінювання якості роботи студента

Низький рівень знання слів	0 – 5 набраних балів
Середній рівень знання слів	6 – 11 набраних балів
Високий рівень знання слів	12 – 15 набраних балів

Під час проходження університетської практики та роботи зі студентами ми провели діагностичний диктант та отримали наступні результати (див. табл. 2.3.2):

Таблиця 2.3.2.

Результати діагностичного диктанту з теми «Choosing a career» студентів підгрупи 240а:

Прізвище	Оцінка
Баутіна Марія	3
Велігошина Діана	3,5
Дено Христина	5,5
Ковальчук Поля	4
Кобилянська Оля	2,5
Кольган Ліза	2
Крилова Руслана	4
Лавнікевич Віка	5
Нікітіна Віка	4
Ніколюк Анна	3
Новікова Настя	4
Новікова Дарія	2

Полянська Катя	4
Раджабова Ксю	5
Решетник Люда	3
Руснак Марія	2,5
Шевчук Ксенія	3
<u>Середній бал</u>	3,5 (23,3%)

Варто зазначити, що у цій групі ми маємо досить низькі результати, напевно через те що група писала диктант на останній парі та брати учать у ньому було досить важко. Також важливо те, що під час написання диктанту тема «Choosing a career» у цій підгрупі ще не почала вивчатися, тож майже всі слова були новими, лише декілька лексичних одиниць були вже відомі студентам, можливо через їх розповсюдженість в англійській мові .

Таблиця 2. 3.3.

Результати діагностичного диктанту з теми «Choosing a career» студентів підгрупи 240б:

Прізвище	Оцінка
Бардан Валерія	2
Боброва Олександра	10
Вишневська Альбіна	11
Голуб Ольга	11
Євдокимова Марія	0
Кириленко Олена	7
Кравчук Марія	8,5
Мірошніченко Вале-я	2
Мокринська Дар'я	3
Мороз Крістіна	5
Педченко Дар'я	6
Поверинова Олександр-а	7
Татарова Ксенія	10
Ткаченко Анна	6
Черненко Анастасія	8
<u>Середній бал</u>	5,95 (35,9%)

В цій підгрупі було декілька дуже талановитих студентів, незважаючи на те що тема «Choosing a career» лише розпочалася, 3 студенти набрали дуже високі бали та показали знання дуже складних лексичних одиниць рівня (B2 – C1), проте було і декілька студентів, що не відзначилися особливою мотивацією та досить опосередковано поставилися до завдання (див. табл. 3.2.3).

Таблиця 2.3.4.

**Результати діагностичного диктанту з теми «Choosing a career»
студентів підгрупи 240а:**

Прізвище	Оцінка
Баутіна Марія	7,5
Велігошина Діа	6
Дено Христина	7,5
Ковальчук Поля	5,5
Кобилянська Ол	5
Кольган Ліза	5,5
Крилова Русла	5,5
Лавнікевич Віка	6,5
Нікітіна Віка	7,5
Новікова Настя	6
Новікова Дарія	7,5
Полянська Катя	5,5
Раджабова Ксю	5
Решетник Люда	5,5
Руснак Марія	5,5
Шевчук Ксенія	7

Середній бал	6,1 (40,6%)
--------------	-------------

У підгрупі вже розпочали вивчати тему «Choosing a career», тож більшість групи знає базові слова та вирази, однак складніші лексичні одиниці викликають певні труднощі. Проте оскільки це лише початок запровадження методу інтервального повторення подібний результат зовсім не є негативним (див. табл. 2.3.4).

Таблиця 2.3.5.

**Результати діагностичного диктанту з теми «Choosing a career»
студентів підгрупи 2406:**

Прізвище	Оцінка
Бардан Валерія	6,5
Боброва Олександра	6
Вишневська Альбіна	5
Голуб Ольга	6,5
Євдокимова Марія	7
Кириленко Олена	7
Кравчук Марія	2,5
Мірошніченко Вале-я	4,5
Мокринська Дар'я	7
Мороз Крістіна	1
Педченко Дар'я	5,5
Поверінова Олексан-а	6
Татарова Ксенія	5
Ткаченко Анна	6,5
Черненко Анастасія	7

Середній бал	5,3 (35,3%)
--------------	-------------

Підгрупа 240б вже мала декілька занять з теми «Choosing a career», тож має трохи кращі результати. Студенти легко орієнтуються у простій лексиці та знають деякі складніші слова та вирази, проте, на відміну від підгрупи 240 б, жоден не показав дійсно високого рівня володіння лексикою з вивченої теми, можливо це зумовлено індивідуальними особливостями деяких учнів у групі 240 б (див. табл. 2.3.5).

Можемо зазначити, що діагностичний диктант підгруп мав досить низьке оцінювання. Це сталося напевно через низку незнайомої лексики з рівнем складності B2 та вище. Проте слід зазначити, що оскільки більшість слів для студентів були новими, результат низького рівня не є неприпустимим показником. Найбільший середній бал був виявлений у підгрупі 241а, там він становив 6,1 (див. таб. 3.2.4), однак інші студенти отримали досить схожі середні показники, так, наприклад, підгрупа 240б отримала лише на кілька десятих менше – 5,95 (див. таб. 3.2.3), а 241б – 5,3 (див. таб. 3.2.5). Найгірший показник середнього балу був виявлений у підгрупі 240а – 3,5 (див. таб. 3.2.2), проте результат саме цієї підгрупи буде одним з найкращих у кінці дослідження.

Виконавчий етап апробації дослідження

Після проведення лексичного диктанту зі студентами була проведена консультаційна бесіда, де були дані відповіді на запитання про метод інтервального повторення. Також усі аспекти роботи за цим методом були пояснені та розібрані, встановлені інтервали роботи з лексичними одиницями та їх словосполученнями на протязі двох тижнів.

Серед запитань що особливо сильно цікавили студентів були запитання щодо доцільності використання методу інтервального повторення та мобільних застосунків Quizlet, DROPS, WordMemorizer й можливостей їх використання у майбутньому після завершення апробації. Також під час консультаційної бесіди були вирішені технічні питання з приводу встановлення застосунків Quizlet,

DROPS, WordMemorizer та їх функціонування на девайсах усіх студентів, налаштувань застосунків та інших технічних процесів необхідних для проведення якісної апробації в результаті чого, всі бажаючі змогли взяти участь у дослідженні.

Для покращання лексичних навичок з теми «Choosing a career» студентам пропонувались різні типи завдання, а саме:

- на рівні слова
- на рівні словосполучення;
- на рівні речення;

1. Під час роботи з вправами на рівні слова у застосунках Quizlet та WordMemorizer студентам було запропоновано обрати правильний український відповідник словосполучення до вказаного англійського. Таким чином завдяки застосунку можна було швидко оцінити самого себе та своє володіння певними лексичними одиницями. Всі слова з теми були розподілені на три частини по 50 у кожній, що робило процес виконання вправи зручнішим та швидшим. Після проходження тесту з завданням обрати правильний еквівалент англійського слова студент міг побачити результат та кількість зроблених ним помилок. Також студент може обирати види вправ на встановлення правильного еквіваленту, серед яких:

- вибір відповідного еквіваленту в українській мові;
- вибір відповідного еквіваленту в англійській мові;
- вибір відповідного варіанту серед двох запропонованих;
- вибір відповідного варіанту серед чотирьох запропонованих.

Серед запропонованих для вивчення слів представлені наступні одиниці:

1. assistant	6. 'intern
2. co-worker/ 'colleague	7. interview'ee
3. department staff	8. 'interviewer
4. employ'ee	9. junior staff
5. emp'loyer	10. senior staff

11.skilled employ'ee	31.chief executive officer
12.trai'nee	32.coach
13.accountant	33.composer
14.archae'ologist	34. computer programmer
15.architect	35.conductor
16.artist	36.conveyer operator
17.baker	37.crane operator
18.bank clerk	38.custom officer
19.so'licitor	39.dentist
20.'barrister	40.dietician
21.bar'ista	41.draftsman/draughtsman
22.blacksmith	42.dyer
23.bricklayer	43.editor
24.butcher ['butʃə]	44.electrician
25.camera operator	45.engine driver
26.'carpenter	46.'entrepre'neur ['ɒntrəprə'nɜ:]
27.joiner	47.estate agent
28.ca'shier	48.excavator operator
29.chef	49.factory worker
30.chemist	50.filling station attendant

Перед проходження вправи на вибір відповідного еквіваленту студенту надається можливість ознайомитись з новими словами у спеціальній вправі. Під час роботи з такою вправою студент має просто переглянути англійські слова, їх українські відповідники, транскрипцію та прослухати як правильно вимовляється запропоноване слово, після цього можна натиснути «Далі» та перейти до наступного слова та пройти ті ж самі етапи, проте вже з новим словом. Вправа закінчується коли студент ознайомився з усіма 50 словами у підкатегорії словника «Choosing a career».

Окрім вправ на вибір відповідного еквіваленту також існують вправи, де потрібно визначити слово, що проговорюється програмою. У таких вправах

студенту пропонується прослухати слово не знаючи його написання. Після цього студент має обрати український еквівалент до щойно прослуханого англійського відповідника.

Вправа на написання вивчених лексичних одиниць допомагає студенту краще запам'ятати нове слово. Під час виконання вправи студент бачить слово написане українською мовою та йому потрібно вписати його англійський відповідник. Якщо при написанні слова було виявлено помилку то відповідь не зараховується.

2. Вправи на рівні словосполучення мають на меті покращити знання сполучуваності цих лексичних одиниць з іншими словами. В даному завданні студент має обрати правильний еквівалент цілого словосполучення. Існують наступні види цієї вправи:

- вибір відповідного еквіваленту в українській мові;
- вибір відповідного еквіваленту в англійській мові;
- вибір відповідного варіанту серед двох запропонованих;
- вибір відповідного варіанту серед чотирьох запропонованих.

Запропоновано наступні словосполучення:

1. annual working hours	1. кількість роб. годин на рік
2. day/ night/ evening shift	2. • денна / нічна / вечірня зміна
3. employment agency	3. • агентство з працевлаштування
4. Employment Service	4. • служба зайнятості
5. flexible working hours	5. • гнучкий графік роботи
6. full-time employment	6. • повна зайнятість
7. job centre	7. • центр зайнятості / біржа праці
8. part-time/ partial employment	8. • неповний роб. день / часткова зайнятість
9. standard/ regular working hours	9. • нормован. роб.день/пост. графік роботи
10. to work on and off	10. • працювати час від часу / інколи
11. to work short hours/ long hours	11. • працювати неповн. роб.день/понаднорм
12. to hand (in) /submit one's resignation / notice	12. звільнити
13. to lay sb off	13. • усувати з посади
14. to dismiss sb (from sth)	14. • скоротити
15. to make sb redundant	15. • вигнати
16. to sack sb (informal)	16. • звільнити (неформально)
17. to give sb the sack	17. • виставити, випхати
18. to get the sack (for sth)/	18. • бути вигнаним
19. to discharge sb from a job (formal)	19. • звільнити від обов'язків (форма-но)
20. to be out of work/to be jobless/to be unemployed	20. бути без роботи / бути безробітним

Запропоновані вправи були розроблені для допомоги студентам у формуванні лексичних навичок та засвоєнні нової лексики. Оскільки природа мови є ситуативною, у вправах ми враховували мовний контекст та певну ситуацію, що провокують використання обраних лексичних одиниць.

Підсумковий етап апробації дослідження

Під час закінчення вивчення теми «Choosing a career» студенти-філологи другого курсу, що вивчають англійську як іноземну писали контрольну роботу, результати якої дали нам зрозуміти чи є метод інтервального повторення результативним та ефективним інструментом для якіснішого вивчення нових слів та розвитку лексичних навичок студентів.

Контроль був розподілений на два види, а саме:

- контрольна робота з низкою вправ на перевірку знання лексики;
- письмовий диктант.

Студенти підгруп 240а та 240б писали контрольну роботу на перевірку знання лексики. Під час апробації саме студенти підгрупи 240а використовували метод інтервального повторення, тож для підтвердження його ефективності необхідно, щоб показані ними результати переважали результати, показані підгрупою, що не використовувала зазначений метод. Контрольна робота, оцінювання та завдання до неї були розроблені викладачем Чорноморського національного університету ім. Петра Могили, кандидатом педагогічних наук, доцентом – Зубенко Т. В.

У контрольній роботі були наступні завдання:

1. Give the best Ukrainian equivalents for the following words and expressions:

1. financial gain	8. maternity pay
2. good pay	9. overtime pay
3. median annual earnings	10. unemployment pay
4. median salary	1. фінансовий прибуток
5. sick pay	2. • хороша оплата праці
6. wage gap	3. • середній річний заробіток
7. holiday pay	4. • середня зарплата

5. • лікарняні	8. • допомога по народженню дитини
6. • різниця у заробітній платі	9. • понаднормова оплата
7. • відпускні	10. • виплати по безробіттю

Під час виконання першого завдання студенти мали надати правильні українські відповідники до запропонованих англійських виразів. Українські відповідники мали стосуватися саме вивченої теми «Choosing a career» та бути узгодженими з запропонованим університетом перекладом.

2. Find the words for the following definitions:

- 1) a person who trains sportsmen (a trainer),
- 2) they help people who need legal advice, sometimes they have to go to court (a lawyer/solicitor),
- 3) they work in the fields growing crops and breed animals such cows, sheep, pigs, and geese (a farmer),
- 4) they treat animals that are sick (a veterinary),
- 5) these people take your order and serve you in restaurants (a waiter),
- 6) these people may ask to look inside your case when you cross the border, they look for drugs or objects that people try to bring into the country illegally (a custom officer),
- 7) they are usually very attractive people and their job is to appear in photographs advertising new clothes and beauty products (a model),
- 8) these people design new buildings, they have to draw up clear plans so that the builders know exactly what to do (an architect),
- 9) if you want a new suit or dress specially made to fit you , you need their service (a seamstress),
- 10) these people need a lot of training (sportsmen).

Під час виконання цієї вправи студенти мали вказати слова, що підходять під даний опис.

3. Explain the meaning of the following words:

- 1) a butcher; 2) an electrician; 3) a plumber; 4) an accountant; 5) a notary, 6) a porter;
- 7) a miner; 8) a journalist; 9) a judge; 10) a priest.

В завданні запропоновані професії та спеціальності, що відносяться до теми «Choosing a career». Для успішного виконання завдання студент має вказати які обов'язки мають дані працівники.

4. Rearrange the letters to make words. Explain the meaning of the words.

hscoplogiyst, ororfe, cinstiest, dhepsher, easmstsres, istprecection, npsichiaiy, istometoptr, jaberlumck, esirdrhaser

(psychologist, roofer, scientist, shepherd, seamstress, receptionist, physician, optometrist, lumberjack, hairdresser.)

Ця вправа вимагала від студентів знання правопису слів з теми «Choosing a career», оскільки потрібно було розставити букви у правильній послідовності та записати правильний варіант написання запропонованих слів.

5. Use the following word-combinations in the situation of your own.

to recruit sb to sth/to do sth, to appoint, to employ/ to hire, to take on temp work/ freelance work, to achieve promotion, to climb the career ladder.

Останнє завдання було творчим і мало на меті перевірити дискурсивні вміння студентів створювати речення з вивченої теми та поєднувати їх у ситуації. За це завдання студенти отримували найбільшу кількість балів.

На виконання роботи студенти мали 2 академічних години, що є достатньою кількістю часу для сумлінного виконання всіх запропонованих завдань та вправ. Після проведення та перевірки робіт студентів ми отримали наступні результати (див. табл. 2.3.6):

Таблиця 2.3.6

**Результати підсумкової контрольної роботи з теми «Choosing a career»
підгрупи 240а**

Прізвище	Оцінка
Баутіна Марія	8
Велігошина Діа	9
Дено Христина	9
Ковальчук Поля	9,5

Кобилянська Ол	8
Кольган Ліза	4,4
Крилова Русла	9
Лавнікевич Віка	8
Нікітіна Віка	9
Новікова Настя	9
Новікова Дарія	9,5
Полянська Катя	8
Раджабова Ксю	4,4
Решетник Люда	9
Руснак Марія	7
Шевчук Ксенія	5
Середній бал	8,1 (81%)

Підгрупа 240а показала високий рівень володіння лексичними навичками під час проведення контролю (див. табл. 2.3.6). Переважна більшість студентів отримали високий бал (від 9 – 9,5). Середній бал отриманий студентами 240а – 8,1, що є досить високим показником для контрольної роботи. Це доводить ефективність використаного нами методу інтервального повторення.

Таблиця 2.3.7

**Результати підсумкової контрольної роботи з теми «Choosing a career»
підгрупи 240б**

Прізвище	Оцінка
Бардан Валерія	3
Боброва Олександра	5
Вишневська Альбіна	6,5
Голуб Ольга	10
Євдокимова Марія	2
Кириленко Олена	10

Кравчук Марія	8,5
Мірошниченко Вале-я	6
Мокринська Дар'я	1
Мороз Крістіна	5
Педченко Дар'я	5
ПовериноваОлексан-а	6,5
Татарова Ксенія	10
Ткаченко Анна	2
Черненко Анастасія	10
Середній бал	5,7 (57%)

Підгрупа 240б теж добре впоралась з контрольною роботою, проте лише декілька студентів змогли показати володіння лексичними навичками на дійсно високому рівні, чотири студенти отримали 10 балів, що є вищим показником у підгрупах, інші ж члени підгрупи отримали бали середнього та низького рівнів (див. табл. 2.3.7). Середній отриманий бал у підгрупі 240б – 5,7 (57% правильних відповідей), що не можна назвати високим балом, проте цей результат у процентному відношенні перевершує результат діагностичного диктанту (див. таб. 2.3.5), де середній бал нижче (5.95, тобто 39,6% правильних відповідей).

Порівняння результатів контрольних робіт 240а та 240б

Під час порівняння результатів підгрупи 240а та 240б ми досліджували, як кожен студент покращив або погіршив свій результат після вивчення теми «Choosing a career» за методом інтервального повторення. Отже, можемо зробити висновок, що робота за цим методом допомогла студентам підгрупи 240а краще опанувати лексичні навички ніж підгрупа 240б (підгрупа, що не використовувала метод інтервального повторення під час навчання) (див. рис. 2.3.2 та 2.3.3). Завдання у контрольній роботі були складніші ніж у диктанті, тож недостатньо було просто завчити слово, бо вправи та завдання контрольної роботи вимагали ясного та чіткого розуміння усіх аспектів лексичних одиниць.

Також, варто зазначити, що показник середнього балу в підгрупі 240а на третину більший ніж у підгрупі 240б, що також свідчить про кращу підготовленість студентів до тесту. Ми припускаємо, що саме використання методу інтервального повторення для вивчення лексичних одиниць посприяв цьому результату та допоміг студентам підгрупи 240а краще впоратись з контрольною роботою.

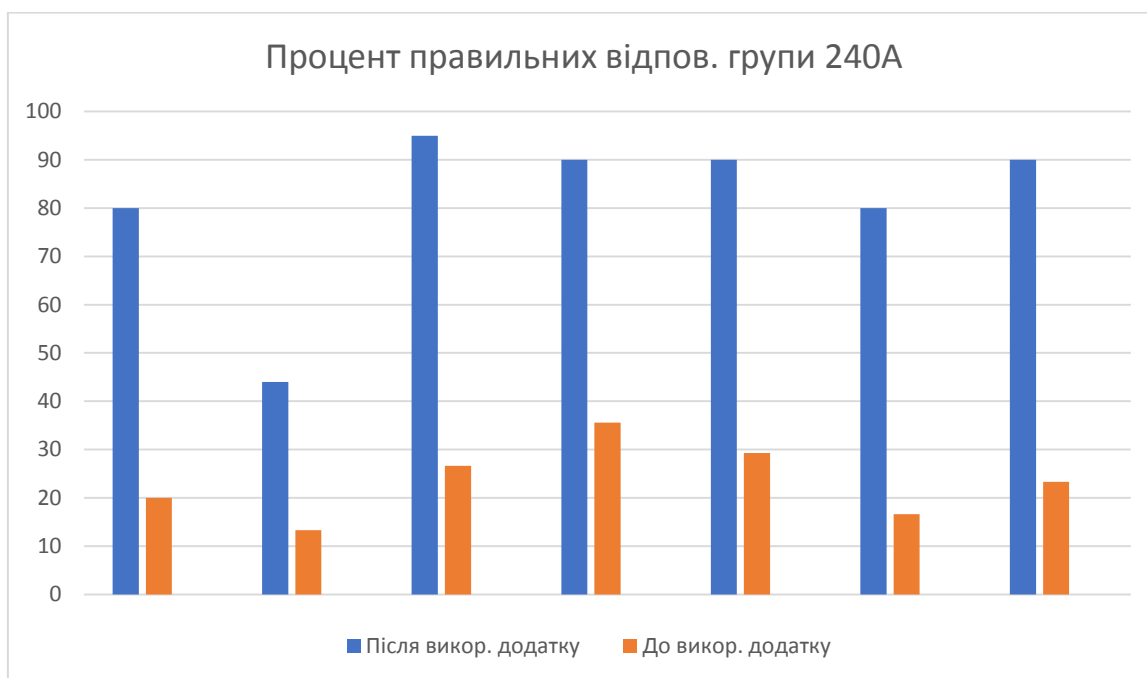

Рисунок 2.3.2. Процент правильних відповідей у завданнях на формування лексичних навичок до та після використання інтервального методу в 240а.

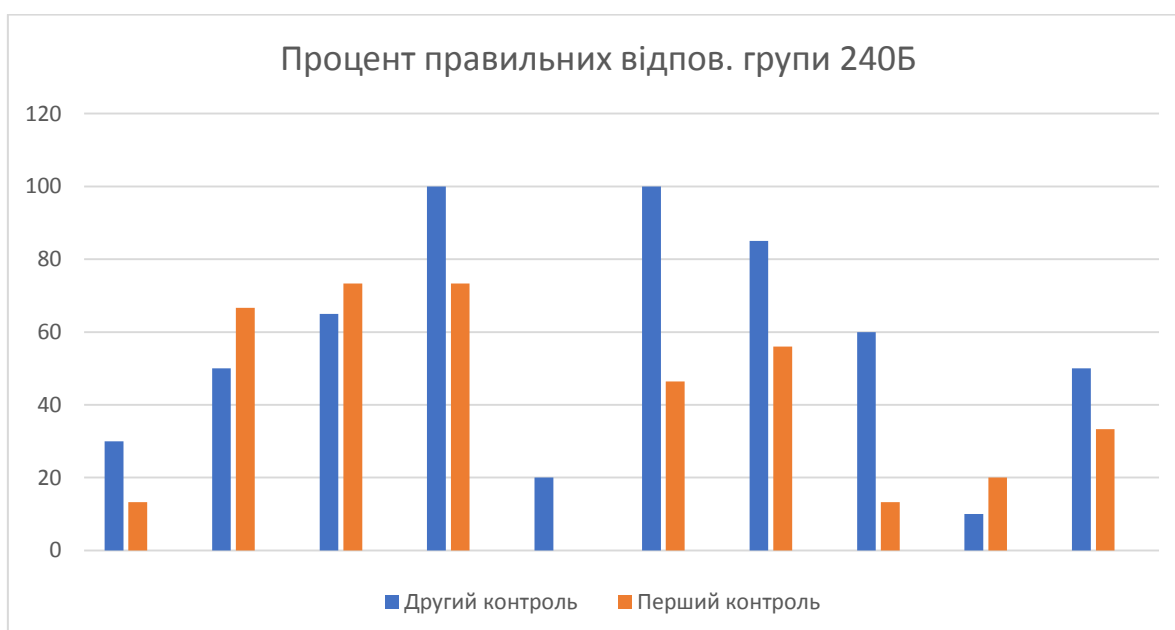

Рисунок 2.3.3. Процент правильних відповідей групи 240б у завданнях на запам'ятовування лексики під час першого та другого етапів контролю.

Підгрупа 240б, на відміну від підгрупи 240а не використовувала метод інтервального повторення під час вивчення теми «Choosing a career», тож у таблиці 12 ми зобразили прогрес студентів під час першого контролю, а саме діагностичного диктанту, що вони писали на початку теми «Choosing a career» та під час другого контролю, що студенти писали в кінці вивчення теми. Важливо зауважити, що не всі студенти покращили свої результати під час другого контролю, такого ми не могли бачити в підгрупі 240а, де абсолютно всі студенти, що написали другий тест отримали більший середній бал. Також різниця між першим, другим тестом та їх результатами не дуже висока (див. таб. 2.3.2, 2.3.6.) за діагностичний диктант – 5,95 за контрольний диктант – 5,7, що не можна сказати про підгрупу 240а (див. таб. 2.3.6., 2.3.2.), де студенти покращили свої результати майже в два рази, діагностичний диктант – 3,5, контрольний диктант – 8,1, другий тест написаний у два рази краще.

Після проведення апробації у підгрупах 240а та 240б можемо зробити висновок, що використання методу інтервального повторення допоміг підгрупі 240а краще опанувати потрібні лексичні одиниці та впоратись з контрольною роботою на більш високому рівні.

Підгрупи 240а та 240б писали двічі письмовий диктант з теми «Choosing a career». Під час другого контрольного написання диктанту критерії були трохи інші. Кількість запропонованих слів зросла до 20, це було зроблено для більш якісної перевірки засвоєної лексики. Кожний правильний варіант оцінювався у 20 балів, якщо слово було написано правильно, проте з незначною помилкою студент отримував лише 0,5 бали. Протягом вивчення теми «Choosing a career» підгрупа 240а використовувала метод інтервального повторення для запам'ятовування лексики, у той час як 240б не використовувала його. Отже, після написання контрольного диктанту підгрупа 240а отримала наступні результати (див. таб. 2.3.8):

Таблиця 2.3.8

**Результати підсумкової контрольної роботи з теми «Choosing a career»
підгрупи 240а**

Прізвище	Оцінка (з 20 можливих)
Баутіна Марія	19
Велігошина Діа	17
Дено Христина	16,5
Ковальчук Поля	20
Кобилянська Ол	20
Кольган Ліза	17
Крилова Русла	16,5
Лавнікевич Віка	16,5
Нікітіна Віка	19
Новікова Настя	17
Новікова Дарія	16,5
Полянська Катя	20
Раджабова Ксю	20
Решетник Люда	17
Руснак Марія	16
Шевчук Ксенія	19
Середній бал	17,8 (89%)

Варто зазначити, що більшість студентів 240а отримали оцінки високого рівня та серйозно покращили володіння лексичними навичками, у чому легко впевнитися через результати студентів у порівнянні з діагностичним диктантом (див. рис. 2.3.4). Переважна більшість студентів підгрупи 240А покращили свої оцінки вдвічі, а декілька студентів отримали максимально високі бали. Середній бал - 17,8, що становить 89% правильних відповідей, що переважає результат діагностичного диктанту у 40,6% правильних відповідей. Такий

результат підтверджує ефективність методу інтервального повторення для покращення запам'ятовування лексики.

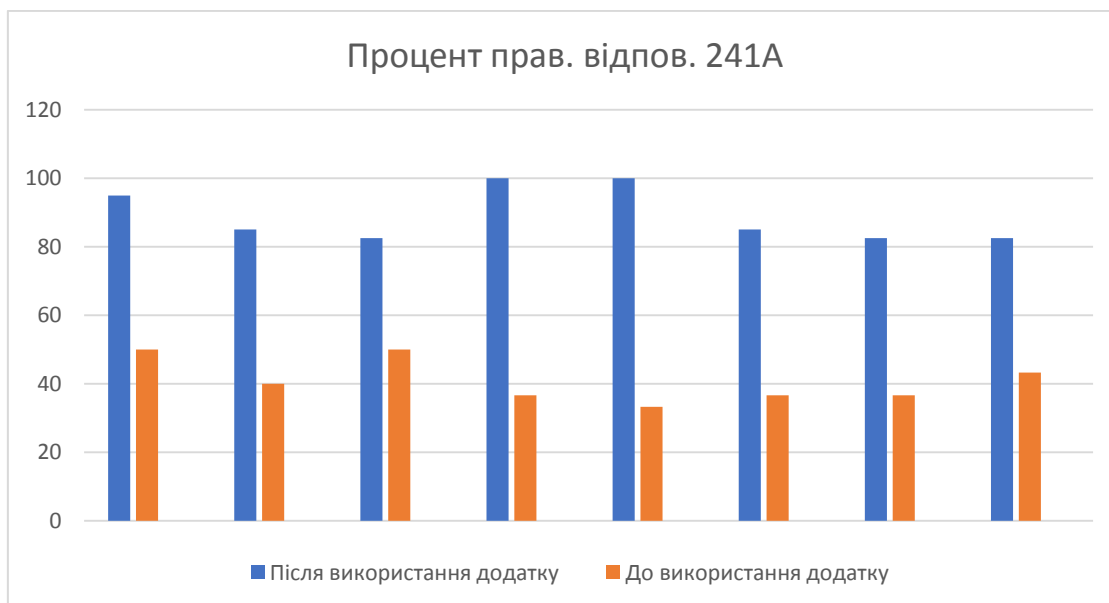

Рисунок 2.3.4. Процент правильних відповідей групи 240а у завданнях на лексичні навички під час першого та другого етапів контролю

Підгрупи 240б написала такий самий диктант як підгрупа 240а та отримала наступне оцінювання (див. таб. 2.3.9).

Таблиця 2.3.9

Результати підсумкової контрольної роботи з теми «Choosing a career» підгрупи 240б

Прізвище	Оцінка
Бардан Валерія	14,5
Боброва Олександра	19,5
Вишневська Альбіна	17
Голуб Ольга	20
Євдокимова Марія	16
Кириленко Олена	11,5
Кравчук Марія	13
Мірошніченко Вале-я	10,5
Мокринська Дар'я	7,5
Мороз Крістіна	11

Педченко Дар'я	20
ПоверіноваОлександр-а	11,5
Татарова Ксенія	13
Ткаченко Анна	10,5
Черненко Анастасія	7,5
Середній бал	14,9 (75,5%)

Підгрупи 240б показала гірші результати ніж підгрупа 240а (диа. таб. 3.4.4). Декілька студентів отримали вищі бали (два – 20, та один – 19.5), проте результати другого диктанту показують, що підгрупа 240б гірше засвоїла лексичні одиниці з теми «Choosing a career». Середній бал – 14,9, що становить 74,5% правильних відповідей, що перевершує результат діагностичного диктанту, за який підгрупа 240б отримала середній бал 5.3, що становить 35,3% правильних відповідей. Прогрес у засвоєнні нових лексичних одиниць безперечно існує, проте, порівняно з результатами підгрупи 240а, він значно менший та ледве відчутний.

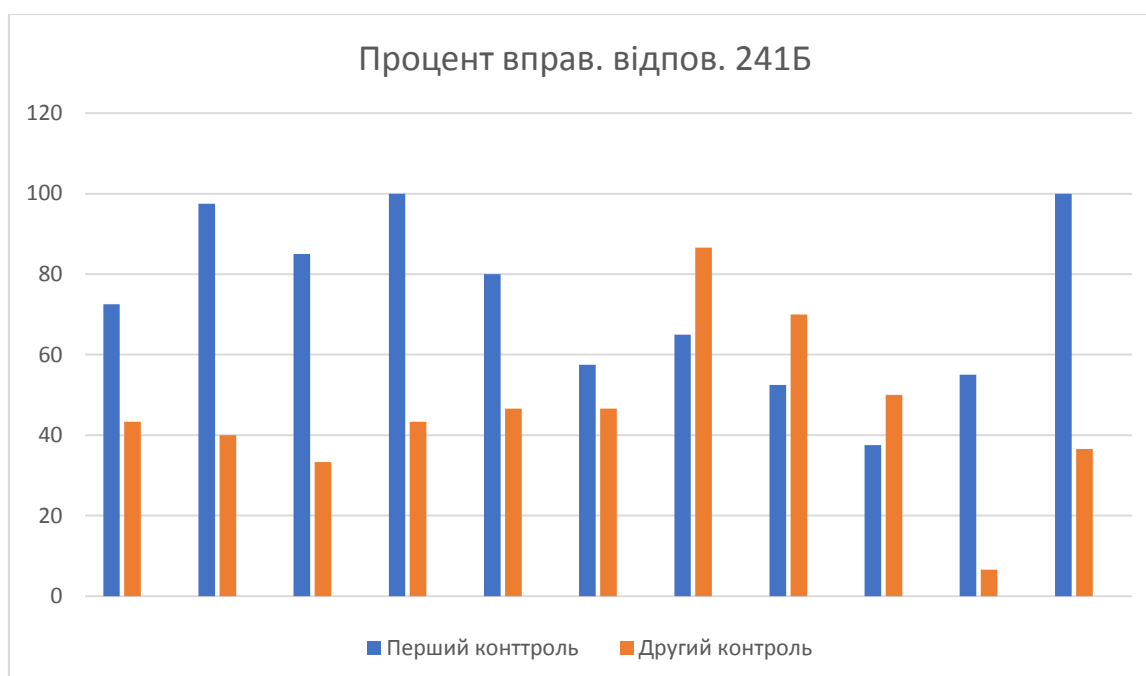

Рисунок 2.3.5. Процент правильних відповідей у завданнях на лексичні навички до та після використання інтервального методу в 240б.

Результати зображені у таблиці дають зрозуміти, що підгрупа 240б має гірший прогрес ніж у 240а (див. рис. 2.3.5). Деякі студенти взагалі не змогли покращити свої оцінки порівняно з діагностичним диктантом, такої ситуації не було у групі, де використовували метод інтервального повторення для роботи з новою лексикою.

Порівняння результатів контрольних робіт 240а та 240б

Отже, після проведення диктанту в підгрупах 240а та 240б можемо зробити висновок, що підгрупа, що використовували метод інтервального повторення краще впоралась з завданням та отримала більші бали. Також відрізняються показники середнього балу студентів. Підгрупа 240а має більший середній бал, що становить – 17,9 (див. таб 2.3.8), у той час як підгрупа 240б - має середній бал 14,9 (див. таб. 2.3.9). Тож, враховуючи отримані дані можемо припустити, що використовуваний метод інтервального повторення для вивчення лексики допоміг підгрупі 240а отримати вищі бали та дати більше правильних відповідей під час написання контрольної роботи.

Після проведення апробації можемо зробити висновок, що використання методу інтервального повторення для засвоєння лексики студентами-філологами другого курсу має позитивний результат, адже студенти, що використовували метод інтервального повторення змогли показати кращі персональні результати та краще опанувати слова з теми «Choosing a career».

Також були досягнуті наступні результати:

- збільшення лексичного запасу; студенти вивчили досить багато нових слів пов'язаних з лексикою теми «Choosing a career» серед яких було багато лексичних одиниць рівня C1, проте це не було проблемою для них;
- покращення особистих результатів; студенти покращили рівень академічної успішності завдяки написаним на високий бал контрольним роботам;
- активізація видів пам'яті, що не були задіяні до використання методу інтервального повторення, як інструменту вивчення нової лексики; під час роботи з додатками Quizlet, WordMemorizer, DROPS активно працювали різні види

пам'яті серед яких, наприклад, зорова, артикуляційна, мнемічна, асоціативна тощо. Це відкрило нові можливості для запам'ятовування нових слів;

- збільшення інтересу до навчання, підвищення мотивації завдяки використанню смартфонів та інших гаджетів.

Смартфони є постійним помічником молодих людей у наш час, студенти другого курсу філологічного факультету не є виключенням. Всім було дуже зручно пристосуватися до методу інтервального повторення з використанням застосунків Quizlet, WordMemorizer, DROPS та інші.

Висновки

Згідно з висунутими завданнями в результаті дослідження ми прийшли до наступних висновків.

1. Розглянувши думки вчених з питань вивчення англомовного лексичного матеріалу можемо зробити висновок, що лексичні навички є невід'ємний та найважливіший компонент змісту навчання англійської мови, а їх формування це і є мета навчання лексичного матеріалу. Лексична одиниця може бути не просто словом, а ще й словосполученням чи навіть реченням, а вправи мають містити завдання не лише на роботу з окремими словами, а обов'язково й на роботу зі словосполученнями та реченнями.

Основними проблемами вивчення словникового складу англійської мови є відсутність англомовного середовища і як результат – відсутність контексту у навчанні, шляхи семантизації лексем, відбір навчального матеріалу і пов'язані з цим процесом критерії відбору. Різні бачення мають науковці і на етапи формування лексичних навичок та навчальні стратегії кожного етапу. Запам'ятовування є чи не найголовнішою проблемою у вивченні лексики оскільки залежить не тільки від методів і прийомів навчання, а й від індивідуальних особливостей кожної людини, її віку, психологічного стану, умов навчання, місця навчання, мотивації, навколишнього середовища, тощо.

Існують різні методи запам'ятовування лексичних одиниць, до найпоширеніших належать метод локусів (*loci method*), сторітелінг (*storytelling*), чанкінг, мнемоніка (*mnemonics*), інтервальні повторення (*spaced learning*) та метод «занурення» (*immersion*).

Суть методу локусів полягає у візуалізації, у прив'язуванні фактів, які потрібно запам'ятати, до добре відомих локацій. До фактів може належати будь-що: іноземні слова, список покупок, імена людей та ін.

Сенс методу *storytelling* полягає в тому, що ви створюєте різні сюжетні лінії, які включають елементи, необхідні для запам'ятовування. В результаті ці елементи поєднуються в послідовності, і створюються історії, які мозок краще засвоює та сприймає.

Чанкінг-метод (подрібнення, фрагментування – chunking method (chunking, fragmentation)) має на меті об'єднання кількох елементів, які слід запам'ятати, в одну невелику групу. Багато людей користуються ним, коли намагаються запам'ятати телефонні номери, номери банківських рахунків, але цей метод може бути використаний і для інших типів інформації.

Мнемоніка ґрунтується на створенні асоціативних рядів та послідовностей, коли людина замінює абстрактні об'єкти реальними поняттями. Головне – використовувати яскраві, цікаві асоціації.

Суть інтервального методу (spaced learning) полягає в тому, що людина повторює вивчену інформацію відповідно до певних інтервалів, що постійно зростають. Методика інтервальних повторень часто використовується разом із картками. Найбільш поширений приклад: вивчаючи іноземну мову, ви робите картки з незнайомими словами і потім із певною періодичністю їх повторюєте.

Метод «занурення», що пропонує вивчення іноземної мови у повністю іншомовному середовищі.

2. Найбільш результативним в межах вищого навчального закладу, на нашу думку, є інтервальний метод вивчення словникового складу мови. Він надає можливість вивчати англійську лексику доволно під час навчального процесу шляхом виконання різноманітних рецептивних, продуктивних чи репродуктивних вправ, та мимовільно у поза аудиторний час під час виконання фізичної активності, спілкування з носіями англійської мови регулярно повторюючи лексичний матеріал з певними інтервалами. Проведене нами дослідження, розглядає вивчення словникового складу англійської як іноземної методом інтервального повторення, в той час як більшість досліджень вивчають швидкість засвоєння словникового складу шляхом читання. Значно менше уваги було приділено іншим видам діяльності, зокрема аудіюванню. Наше дослідження заповнює прогалину, досліджуючи вплив повторення лексики з певним інтервалами на засвоєння словникового складу англійської мови як іноземної шляхом прослуховування аудіозаписів тематичної лексики, вживання

її в тренувальних вправах і в англомовному середовищі як реальному так і створеному.

3. Нами було проведено дослідження сучасного стану навчання англомовної лексики, що здійснювалось упродовж листопада-грудня 2022 р. на базі факультету філології Чорноморського національного університету імені Петра Могили. На цьому етапі дослідження взяли участь студенти II курсу філологічного факультету, які навчаються за освітньою програмою «Англійська мова і література та переклад включно, друга іноземна мова».

Мета дослідницької роботи передбачала визначити існуючі у практиці роботи вищих навчальних закладів методи та прийоми вивчення англомовної лексики.

Задля цього нами використовувались такі методи:

- інтерв'ювання, анкетування і тестування студентів;
- аналіз навчальної документальної бази (структури і змісту навчальних планів, програм, підручників, навчальних посібників);
- аналіз результатів виконання професійно-мовленнєвих, комунікативних завдань з іноземної мови, що дає змогу встановити стан їхньої комунікативної професійної підготовки;
- аналіз спостережень занять з англійської;
- інтерв'ювання та бесіди з викладачами; спостереження за організацією навчально-виховного процесу під час відвідування лекційно-практичних занять, що дають інформацію про методи, засоби і форми навчання, які використовуються викладачами у вищому навчальному закладі.

У результаті проведеного дослідження в аспекті навчання англомовної лексики викладачі університету серед найбільших проблем зазначають: однобокий метод навчання, відсутність взаємодії між викладачем і студентом в навчальному процесі та відсутність контексту у навчанні словникового запасу. На жаль, сьогодні, за наявності новітніх засобів навчання мов, деякі викладачі недостатньо реалізують увесь їхній потенціал, не вивчають новітні технології самі тому й не знайомлять з ними студентів.

4. З метою тренування та контролю засвоєння лексики з тем «Choosing a career», «Health», «Travelling» нами були використані електронні застосунки «Quizlet» (www.quizlet.com), «Google Forms» (www.docs.google.com), які мають як комп'ютерну, так і мобільну версії і є достатньо зручними у користуванні, та WordMemorizer, DROPS, Memrise, які мають лише мобільну версію. До кожної з тем ми створили по три серії карток з англійськими словами, які студенти повинні вивчити. Загалом було створено 947 карток. Програма застосунку Quizlet автоматично створювала вправи на заучування лексики, а також тести з різними завданнями. Крім того, ця лексика була записана нами на аудіо файли для прослуховування з метою надання студентам можливості періодично слухати її у зручний для них час і у будь-якому місці. Студентам було рекомендовано розподілити кількість повторень кожної групи лексики (від 15 до 20 і більше) таким чином: сім повторень протягом першого тижня; чотири повторення на другому тижні, три на третьому, два на четвертому тижні, решта – через будь-який проміжок часу. Виконуючи інтервальне повторення студенти повинні були вносити відповідні показники в індивідуальні таблиці для контролю виконання повторювань.

Для контролю вивченої студентами лексики ми створили серію тестів різного рівня складності з кожної теми використовуючи застосунок Google Form. Перший рівень складності – це тести, де студентам необхідно зробити вибір між запропонованими варіантами відповідей, що дозволяє перевірити знання перекладу слів, розуміння прочитаного на рецептивному рівні. Тести другого рівня складності пропонують студентам завдання на перевірку знань лексики на рецептивно-продуктивному рівні. У тестах третього рівня складності студентам пропонуються завдання на перевірку знань лексики на продуктивно-репродуктивному рівні.

Задля практичного застосування засвоєної шляхом інтервального методу англомовної лексики нами було організоване іншомовне комунікативне середовище, яке сприяє активізації іншомовної комунікативної діяльності, а відтак і періодичному вживанню вивченої під час аудиторних занять лексики й

формуванню лексичних навичок. Пріоритетами іншомовного комунікативного середовища є орієнтація на особистісно значущий характер оволодіння студентами іноземною мовою; орієнтація викладача вищого навчального закладу на створення іншомовного комунікативного середовища; демократизація та гуманітаризація навчально-виховного процесу. З метою забезпечення мотивації іншомовного спілкування нами було організовано онлайн зустрічі студентів 240 групи зі студентами Державного університету м. Салем США (Додаток К). Студенти обмінялися особистими акаунтами в соціальних мережах Facebook та Instagram задля продовження спілкування.

запроваджено правило: в стінах вищого навчального закладу (принаймні в присутності викладача англійської мови) під час аудиторної та позааудиторної діяльності спілкуватися виключно іноземною мовою. Студентам, які дотримувались цього правила, виставлялись додаткові бали в журналі обліку успішності один раз на тиждень як позитивний стимул до іншомовної мовленнєвої діяльності. Це слугувало додатковою мотивацією до іншомовного спілкування й таким чином повторення тематичної лексики. Цим самим ми значно збільшили час для усномовленнєвого спілкування іноземною мовою, використавши можливість створення реальних (не змодельованих) комунікативних ситуацій у процесі суспільної діяльності. За таких умов студенти використовували кожен можливість для іншомовного спілкування у присутності викладача. Вони вчилися вільно висловлювати англійською мовою свої думки й бажання, слухати й розуміти співрозмовника, відстоювати свою точку зору, ставити запитання, здійснювати контроль і самоконтроль мовленнєвої діяльності з тем, які вивчалися на заняттях з основної іноземної мови, регулярно вживаючи в мовленні англійські слова з вивченої тематики.

З метою забезпечення мотивації спілкування іноземною мовою через мережу Інтернет ми ввели в робочі програми з практичного курсу англійської мови завдання для самостійної роботи:

- на сайті Secondlife знайдіть собі товариша, викладача, студента/студентку університету (зображення сайту можна знайти в додатку 8);

- дізнайтеся про його/її сім'ю, сімейні традиції, захоплення та розкажіть своїм друзям;
- дізнайтеся про правила вступу та умови навчання в університеті й розкажіть про це на занятті з англійської мови;
- обміняйтеся інформацією про традиції святкування державних свят в Україні та в країні вашого співрозмовника, передайте вашу розмову у формі діалогу на занятті з іноземної мови;
- дізнайтеся у свого співрозмовника про його/її майбутню професію, ким він хоче бути;
- дізнайтеся у співрозмовника у яких країнах він побував, якими видами транспорту подорожував, що нового для себе дізнався.

Так, усі студенти 240 групи зареєструвалися на сайті Secondlife. Щодня вони вели спілкування з членами сайту у письмовій формі, а щосуботи – відбувався чат в режимі online о 18 годині за київським часом з американськими студентами, з якими вони познайомилися під час онлайн зустрічі в університеті, де студенти могли наживо сприймати іноземну мову на слух, ставити запитання, відразу почути відповідь. Проведені заходи свідчать, що запропоновані форми організації спілкування сприяють формуванню іншомовного комунікативного середовища, розвитку комунікативних умінь студентів і допомагають організувати регулярне періодичне повторення англійської лексики. Аудиторне навчання та позааудиторні форми діяльності дозволяють створювати єдине іншомовне комунікативне середовище одночасно з роботою всіх ланок навчально-виховного процесу. Але результативними ці форми можуть бути лише за умови активної самостійної роботи студентів з іноземної мови.

Результати проведення апробації підтвердили висновок, що використання методу інтервального повторення для засвоєння лексики має позитивний результат, адже студенти, що використовували метод інтервального повторення змогли показати кращі персональні результати та краще опанувати нові слова.

Список бібліографічних посилань

1. Амеліна С.М. Рамкова програма з німецької мови для професійного спілкування для вищих навчальних закладів України. К.: Гете-інститут, Ленвіт, 2006. 90 с.
2. Английский язык с ReWord. *Learn German vocab with ReWord*. Website. URL: <https://reword.app/ru/en> (дата звернення: 09.02.2023).
3. Борщовецька В.Д. Методичні рекомендації щодо організації навчання студентів економічних спеціальностей англійської фахової лексики. *Наук. вісник каф. ЮНЕСКО Київського нац. лінгв. ун-ту. Сер.: Філологія. Педагогіка. Психологія*. Київ. 2008. №16. С. 127-130.
4. Там само.
5. Там само.
6. Борщовецька В. Д. Навчання студентів-економістів англійської фахової лексики: дис... канд. пед. наук: 13.00.02. Київський національний лінгвістичний ун-т. К., 2004.
7. Там само.
8. Гапоненко Л.П. Формування готовності студентів вищих навчальних закладів до іншомовного спілкування: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Кривий Ріг: КДПУ, 2003. 202 с.
9. Гринюк Г.А., Семенчук Ю.О. Етапи формування іншомовної комунікативної компетенції у студентів економічних спеціальностей. *Іноземні мови*. 2006. № 2. С. 22-27.
10. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. Київ : Ленвіт, 2003. 273 с.
11. Там само.
12. Там само.
13. Зубенко Т.В. Організаційно-педагогічні умови підготовки майбутнього вчителя до реалізації комунікативного підходу в навчанні іноземної мови учнів початкової школи : дис. ... к-та пед. наук : 13.00.04 / Миколаївський держ. унів-т. Миколаїв, 2009. 254 с.

14. Там само.
15. Зубенко Т.В. Авторська технологія аудіювання у навчанні дорослих словникового складу англійської мови. *Теоретична і дидактична філологія : збірник наукових праць*. Переяслав-Хмельницький (Київська область) : Домбровська Я.М., 2019. Випуск 30. 164 с. С. 36-46.
16. Каліш В.А. Лексичні вправи у системі фахової підготовки сучасного вчителя-словесника. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*. Сер.: Педагогічні науки, 2015. С. 237-244.
17. Метод Тичера от Puzzle English – Додатки в Google Play. *Android Apps on Google Play*. Website. URL: <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.PuzzleEnglish.Teacher&hl=uk&gl=US> (дата звернення: 11.02.2023).
18. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах / Панова Л. С. та ін. К.: Академія, 2010, с. 116-127.
19. Там само.
20. Ніколаєва С.Ю. «Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах». К.: Ленвіт, 1999, с. 92.
21. Там само. С. 92-96.
22. Там само.
23. Там само.
24. Пасов Ю.І. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению. М.: Просвещение, 1991. 223 с.
25. Полиглот 16. Английский язык - Apps on Google Play. *Android Apps on Google Play*. Website. URL: <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.axidep.poliglot&hl=uk&gl=US> (дата звернення: 12.02.2023).
26. Потюк І. Є. Формування англомовної лексичної компетенції у майбутніх фахівців сфери туризму на засадах навчальних стратегій. *Педагогіка*, №3, 2014, с. 111-116.

27. Програма з англійської мови для університетів / інститутів (п'ятирічний курс навчання). Проект / Колектив авт.: С.Ю. Ніколаєва, М.І. Соловей, Ю.В. Головач та ін. К.: Нова Книга, 2001.
28. Там само.
29. Там само.
30. Робоча програма навчальної дисципліни «Основна іноземна мова (англійська)» / Кот С.Ю., Рибачук О.Л., Зубенко Т.В., Прхоменко Е.О., 2 курс, 2022, на правах рукопису. 49 с. Робоча програма навчальної дисципліни «Основна іноземна мова (англійська)» / Кот С.Ю., Рибачук О.Л., Зубенко Т.В., Прхоменко Е.О., 2 курс, 2022, на правах рукопису. 49 с.
31. Там само.
32. Там само.
33. Смоліна С. В. Методика формування іншомовної лексичної компетенції. *Іноземні мови*. 2010. № 4. С. 16-23. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/im_2010_4_4.
34. Топ-5 методів запоминання інформації. *СКБ Контур*. Website. URL: <https://kontur.ru/articles/5140> (дата звернення: 11.02.2023).
35. Там само.
36. Там само.
37. Там само.
38. Там само.
39. Файнман І. Б., Токарь Є. Б. Компоненти навчання англійської лексики в авіаційному ВНЗ. *Філологічні студії: Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету*. 2018. Т. 17. С. 260–272. URL: <https://doi.org/10.31812/filstd.v17i0.195> (дата звернення: 11.02.2023).
40. Там само.
41. Что такое метод интервальных повторений?. *Журнал Елены Рувель. Languages as a Lifestyle*. Website. URL: <https://elenaruvel.com/metod-intervalnyh-povtoreniy> (дата звернення: 11.02.2023).

42. Там само.
43. Там само.
44. Там само.
45. Шатилов С. Ф. Методика обучения немецкому языку в средней школе. Л.: Просвещение, 1986, с. 129.
46. ABBYY | The Intelligent Automation Company. *ABBYY*. Website.
URL: https://www.abbyy.com/?AFFILIATE=81902&__c=1 (date of access: 11.02.2023).
47. AnkiDroid : Team A. O. S. Приложения в Google Play – AnkiDroid флэш-карты. *Android Apps on Google Play*. Website.
URL: <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.ichi2.anki&hl=ru&gl=US> (дата звернення: 11.02.2023).
48. Aword : URL: kbmobile. Приложения в Google Play – Aword учите английский язык. *Android Apps on Google Play*. Website.
URL: <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.kbmobile.englishwordsguide&hl=ru&gl=US> (дата звернення: 11.02.2023).
49. Bigfish academy. Ефективні методи запам'ятати англійські слова. *Big fish academy*. Website. URL: <https://bigfish.academy/news/efektivni-metodi-zapamyatati-angliiski-slova> (дата звернення: 11.02.2023).
50. Busuu - Учите языки онлайн: начните учиться бесплатно. *Busuu*. Website.
URL: https://www.busuu.com/ru?utm_medium=cpc&utm_source=google&utm_campaign=UA_EN_Web_Brand&utm_group=UA_EN_Web_Brand_Core&utm_term=busuu&gclid=Cj0KCQiA54KfBhCKARIsAJzSrdqBDK6teK1YfGmtS_MVXmiyepiz9TSR0VQ-yPnStCKbkyTtMqk2EUgaArU5EALw_wcB&gclidsrc=aw.ds (дата звернення: 11.02.2023).
51. Distributed practice in verbal recall tasks: A review and quantitative synthesis. / N. J. Cepeda et al. *Psychological Bulletin*. 2006. Vol. 132, no. 3. P. 354–380.
URL: <https://doi.org/10.1037/0033-2909.132.3.354> (date of access: 11.02.2023).

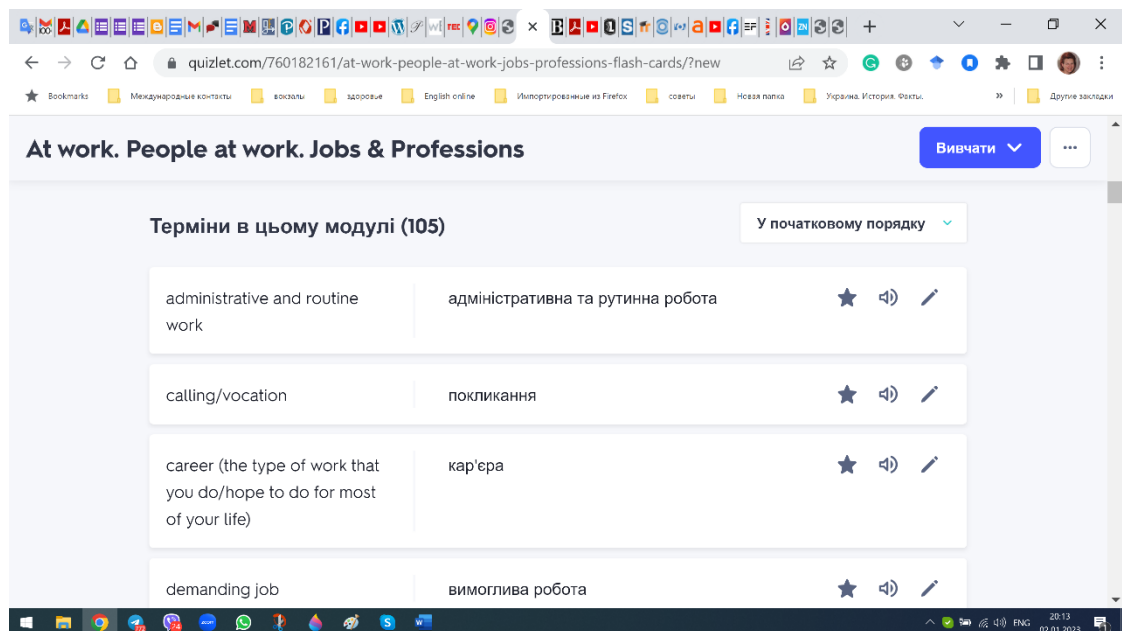
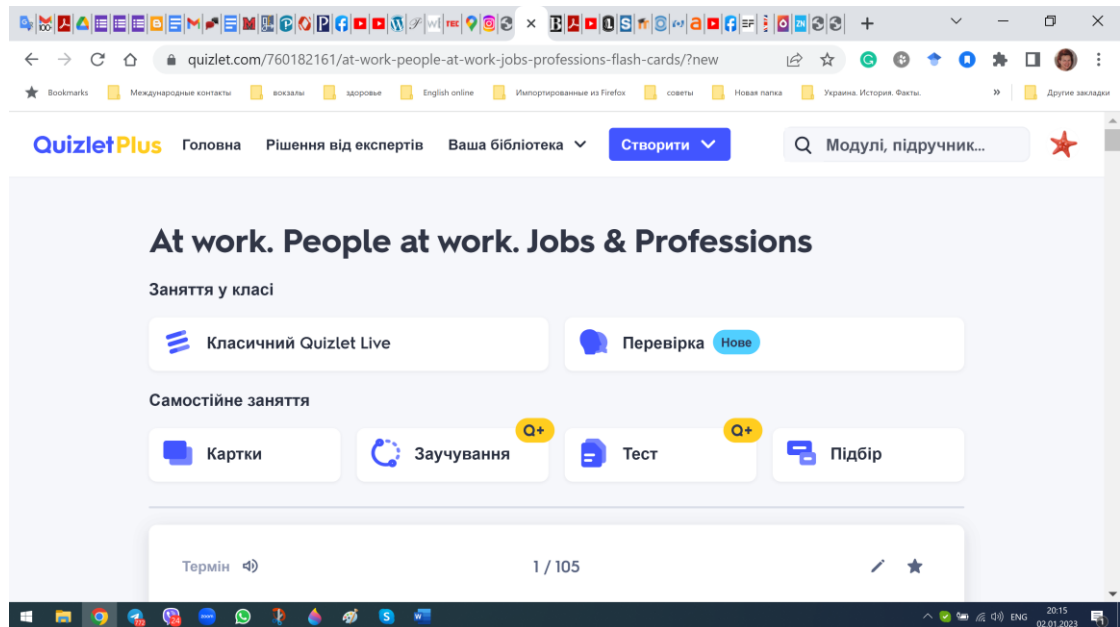
52. Distributed practice in verbal recall tasks: A review and quantitative synthesis. / N. J. Cepeda et al. *Psychological Bulletin*. 2006. Vol. 132, no. 3. P. 354–380. URL: <https://doi.org/10.1037/0033-2909.132.3.354> (date of access: 11.02.2023).
53. Duolingo : Изучайте язык бесплатно. *Duolingo*. Website. URL: <https://ru.duolingo.com/> (дата звернення: 11.02.2023).
54. English, baby! : веб-сайт. URL: <https://twitter.com/ebaby> (дата звернення 06.02.2023).
55. EWA : website. Website. URL: <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.ewa.ewaapp&hl=ru&gl=US> (дата звернення 06.02.2023).
56. Games L. Приложения в Google Play – Учить английские слова бесплат. *Android Apps on Google Play*. uLexicon. Website. URL: <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.LostByteGames.uLexicon&hl=ru&gl=US> (дата звернення: 11.02.2023).
57. Gilman R. A., Moody R. L. M. What Practitioners Say About Listening: Research Implications for the Classroom. *Foreign Language Annals*. 1984. Vol. 17, no. 4. P. 331–334. URL: <https://doi.org/10.1111/j.1944-9720.1984.tb03236.x> (date of access: 11.02.2023).
58. Goodvuzn. Приложения в Google Play – Simpler: учить английский язык. *Android Apps on Google Play*. Website. URL: <https://play.google.com/store/apps/details?id=ru.zengalt.simpler&hl=ru&gl=US&pli=1> (дата звернення: 09.02.2023).
59. Kudrya O. Mnemonic Words - 1000 слов. *App Store*. Website. URL: <https://apps.apple.com/ua/app/mnemonic-words-1000-слов/id1588422058?l=ru> (дата звернення: 11.02.2023).
60. Lingualeo. *Lingualeo*. URL: <https://www.lingualeo.com/> (date of access: 11.02.2023).Lingualeo. Website. URL: <https://www.lingualeo.com/> (дата звернення 06.02.2023).
61. Maintenance of Foreign Language Vocabulary and the Spacing Effect / H. P. Bahrick et al. *Psychological Science*. 1993. Vol. 4, no. 5. P. 316–321.

- URL: <https://doi.org/10.1111/j.1467-9280.1993.tb00571.x> (date of access: 11.02.2023).
62. Nakata T. Effects of expanding and equal spacing on second language vocabulary learning. *Studies in Second Language Acquisition*. 2015. Vol. 37, no. 4. P. 677–711. URL: <https://doi.org/10.1017/s0272263114000825> (date of access: 11.02.2023).
 63. Nakata T. Effects of expanding and equal spacing on second language vocabulary learning. *Studies in Second Language Acquisition*. 2015. Vol. 37, no. 4. P. 677–711. URL: <https://doi.org/10.1017/s0272263114000825> (date of access: 11.02.2023).
 64. Nakata T. English vocabulary learning with word lists, word cards and computers: implications from cognitive psychology research for optimal spaced learning. *ReCALL*. 2008. Vol. 20, no. 1. P. 3–20.
URL: <https://doi.org/10.1017/s0958344008000219> (date of access: 11.02.2023).
 65. Nakata T., Elgort I. Effects of spacing on contextual vocabulary learning: Spacing facilitates the acquisition of explicit, but not tacit, vocabulary knowledge. *Second Language Research*. 2020. P. 233–260.
P. 026765832092776. URL: <https://doi.org/10.1177/0267658320927764> (date of access: 11.02.2023).
 66. Quizlet. Website. URL: <https://quizlet.com/> (дата звернення 06.02.2023).
 67. Resulter APK для Android. *APKPure.com*. URL: <https://m.apkpure.com/ru/resulter-английский-язык-до-автоматизма/com.englishgalaxy.resulter> (дата звернення: 09.02.2023).
 68. Rogers J. The Spacing Effect and its Relevance to Second Language Acquisition. *Applied Linguistics*. 2017. P. amw052. URL: <https://doi.org/10.1093/applin/amw052> (date of access: 09.02.2023).
 69. Rogers J., Cheung A. Input spacing and the learning of L2 vocabulary in a classroom context. *Language Teaching Research*. 2018. Vol. 24, no. 5. P. 616–641. URL: <https://doi.org/10.1177/1362168818805251> (date of access: 09.02.2023).

70. Rogers J., Cheung A. Input spacing and the learning of L2 vocabulary in a classroom context. *Language Teaching Research*. 2018. Vol. 24, no. 5. P. 616–641. URL: <https://doi.org/10.1177/1362168818805251> (date of access: 11.02.2023).
71. Там само.
72. Second Life - Virtual Worlds, Virtual Reality, VR, Avatars, and Free 3D Chat. *Official Site / Second Life - Virtual Worlds, Virtual Reality, VR, Avatars, and Free 3D Chat*. Website. URL: <https://secondlife.com/> (date of access: 09.02.2023).
73. Spaced vocabulary acquisition while incidental listening by esl university students / T. Zubenko et al. *Advanced Education*. 2022. P. 79–87. URL: <https://doi.org/10.20535/2410-8286.250501> (date of access: 11.02.2023).
74. Spacing Effects in Learning / N. J. Cepeda et al. *Psychological Science*. 2008. Vol. 19, no. 11. P. 1095–1102. URL: <https://doi.org/10.1111/j.1467-9280.2008.02209.x> (date of access: 11.02.2023).
75. Vitan A. Word Weekend - составь слова. *App Store*. Website. URL: <https://apps.apple.com/ru/app/word-weekend-составь-слова/id1314642201> (дата звернення: 11.02.2023).
76. WordBit. Приложения в Google Play – WordBit Английский язык. *Android Apps on Google Play*. Website. URL: <https://play.google.com/store/apps/details?id=net.wordbit.enru&hl=ru&gl=US> (дата звернення: 11.02.2023).
77. Zubenko T., Shwedel A. Integrating mobile listening and physical activity to facilitate intentional and incidental vocabulary acquisition. *Advanced Education*. 2019. Vol. 6, no. 11. P. 84–92. URL: <https://doi.org/10.20535/2410-8286.165717> (date of access: 11.02.2023).

ДОДАТОК А

Тренувальні вправи на запам'ятовування лексики з теми «Choosing a Career» на платформі програми «Quizlet»

<https://quizlet.com/cklcb5?x=1qqt&i=17xeao>

The screenshot shows a Quizlet page with the title "Getting/Doing/Leaving a job. Building a career". Below the title, it says "Терміни в цьому модулі (58)" and "У початковому порядку". There are four flashcards visible, each with an English term on the left and a Ukrainian translation on the right. Each card also has a star icon, a speaker icon, and a pencil icon.

English Term	Ukrainian Translation
to apply for a job	подати заявку на роботу
to appoint	призначити
to be called for/have/attend an interview	бути викликаним на/мати/відвідувати співбесіду
to complete/fill out/(UK) fill in an application (form)	заповнити заявку (бланк заявки)

<https://quizlet.com/760183370/gettingdoingleaving-a-job-building-a-career-flash-cards/?new>

The screenshot shows a Quizlet page with the title "Employment basis. Kinds of pay. Benefits. Qualifications. Other expressions". Below the title, it says "Терміни в цьому модулі (91)" and "У початковому порядку". There are five flashcards visible, each with an English term on the left and a Ukrainian translation on the right. Each card also has a star icon, a speaker icon, and a pencil icon.

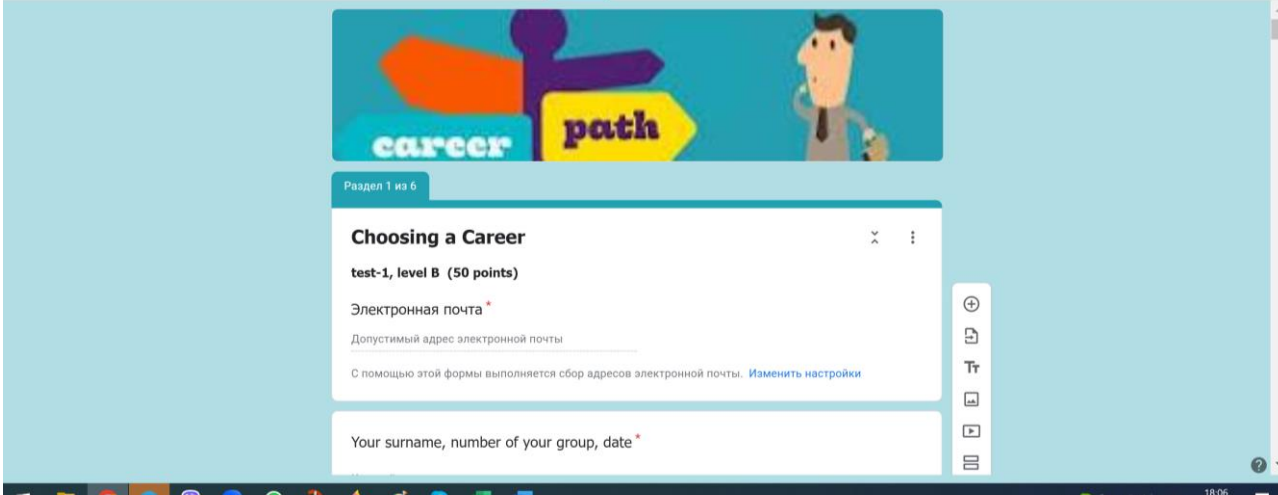
English Term	Ukrainian Translation
annual working hours	кількість робочих годин на рік
day/night/evening shift	денна/нічна/вечірня зміна
employment agency	агентство з працевлаштування
Employment Service	служба зайнятості
flexible working hours	гнучкий графік роботи

<https://quizlet.com/760183811/employment-basis-kinds-of-pay-benefits-qualifications-other-expressions-flash-cards/?new>

ДОДАТОК Б

Тести з контролю засвоєння лексики з теми «Choosing a Career»

Вопросы Ответы Настройки Всего: 50

Раздел 1 из 6

Choosing a Career

test-1, level B (50 points)

Электронная почта *

Допустимый адрес электронной почты

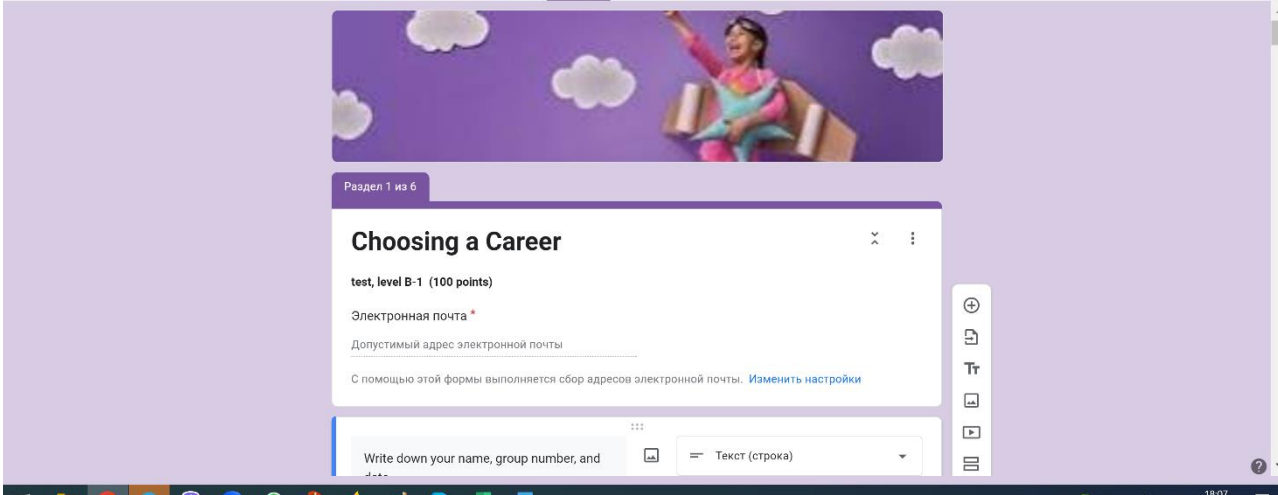
С помощью этой формы выполняется сбор адресов электронной почты. [Изменить настройки](#)

Your surname, number of your group, date *

18:06 11.01.2023

<https://docs.google.com/forms/d/1PCuxKvOQr0fo0g8vygq-yRRTqiVZwE8ALbsxzVRpg5Y/edit>

Вопросы Ответы Настройки Всего: 91

Раздел 1 из 6

Choosing a Career

test, level B-1 (100 points)

Электронная почта *

Допустимый адрес электронной почты

С помощью этой формы выполняется сбор адресов электронной почты. [Изменить настройки](#)

Write down your name, group number, and date *

Текст (строка)

18:07 11.01.2023

https://docs.google.com/forms/d/19NwDNGQxDSnEvzW_dmKqScUtthRQaZ4Lk3iFyzj2UKs/edit

Вопросы Ответы Настройки Всего: 100

Раздел 1 из 4

Choosing a Career-3

test, level B-2 (100 points)

Электронная почта *

Допустимый адрес электронной почты

С помощью этой формы выполняется сбор адресов электронной почты. [Изменить настройки](#)

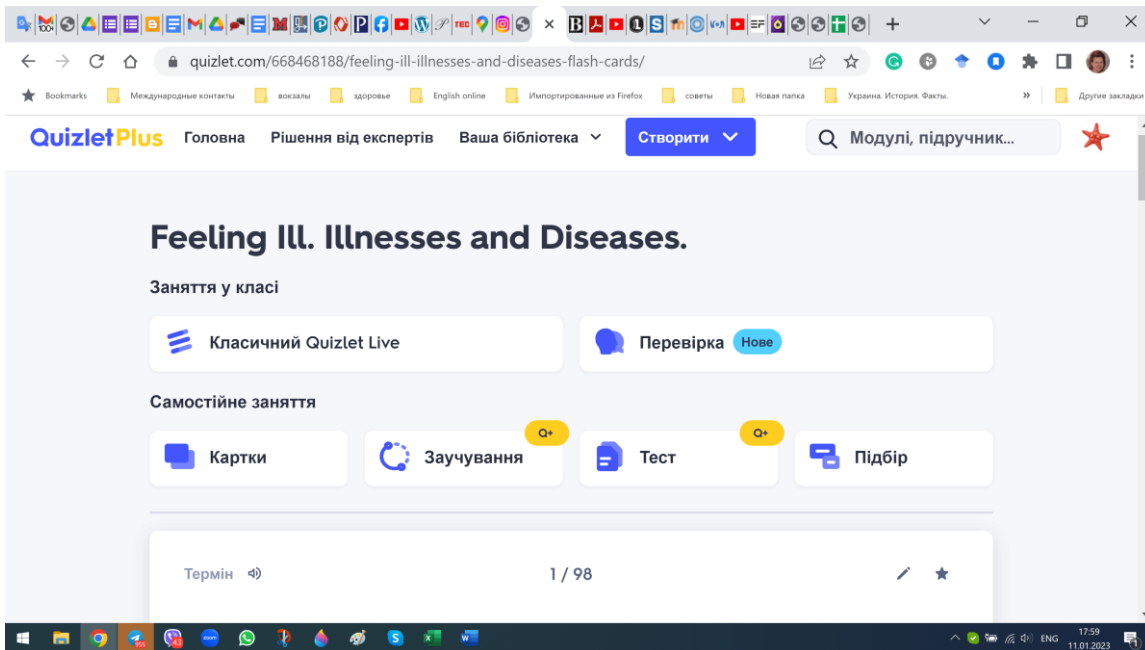
Write down your name, group number, and date

Текст (строка)

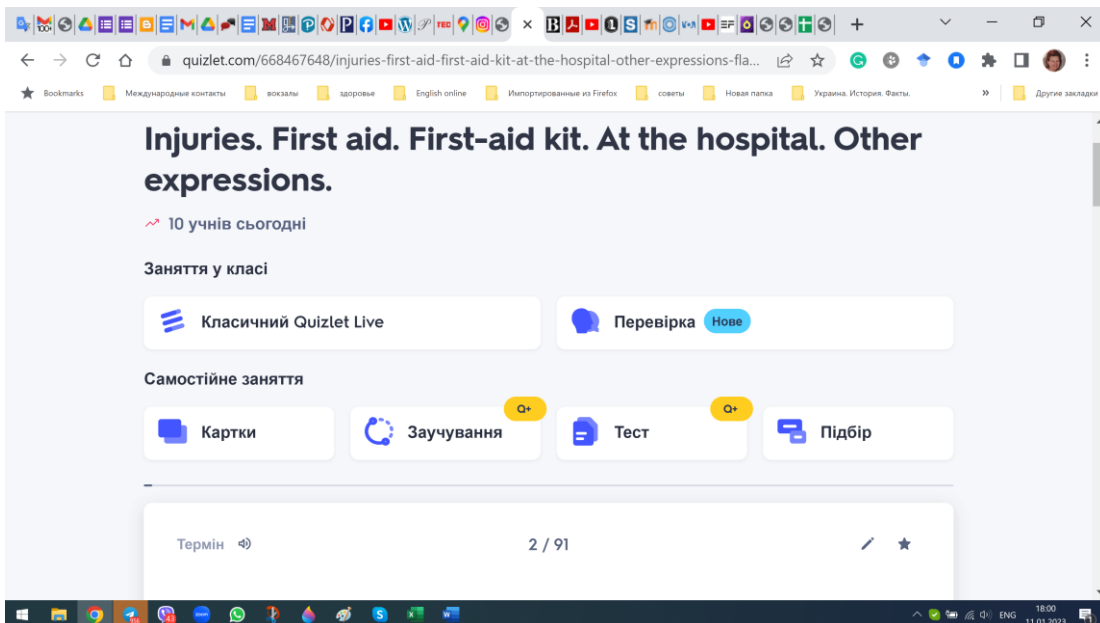
18:08 11.01.2023

<https://docs.google.com/forms/d/1LLQGRkwSM2zKFzFGf4b2XK9hJDoOesOYsbTpY-Ob2tI/edit>

Тренувальні вправи на запам'ятовування лексики з теми «Health» на платформі програми «Quizlet»

<https://quizlet.com/668468188/feeling-ill-illnesses-and-diseases-flash-cards/>

<https://quizlet.com/668467648/injuries-first-aid-first-aid-kit-at-the-hospital-other-expressions-flash-cards/>

The screenshot shows a web browser window with the URL <https://quizlet.com/568775331/at-the-doctor-flash-cards/>. The page title is "At the doctor". Under the heading "Заняття у класі" (Classroom activities), there are two buttons: "Класичний Quizlet Live" and "Перевірка" (Check) with a "Нове" (New) badge. Under "Самостійне заняття" (Independent study), there are four buttons: "Картки" (Cards), "Заучування" (Spelling) with a "Q+" badge, "Тест" (Test) with a "Q+" badge, and "Підбір" (Matching). The main content area shows a flashcard with the word "Термін" (Term) and the number "1 / 47".

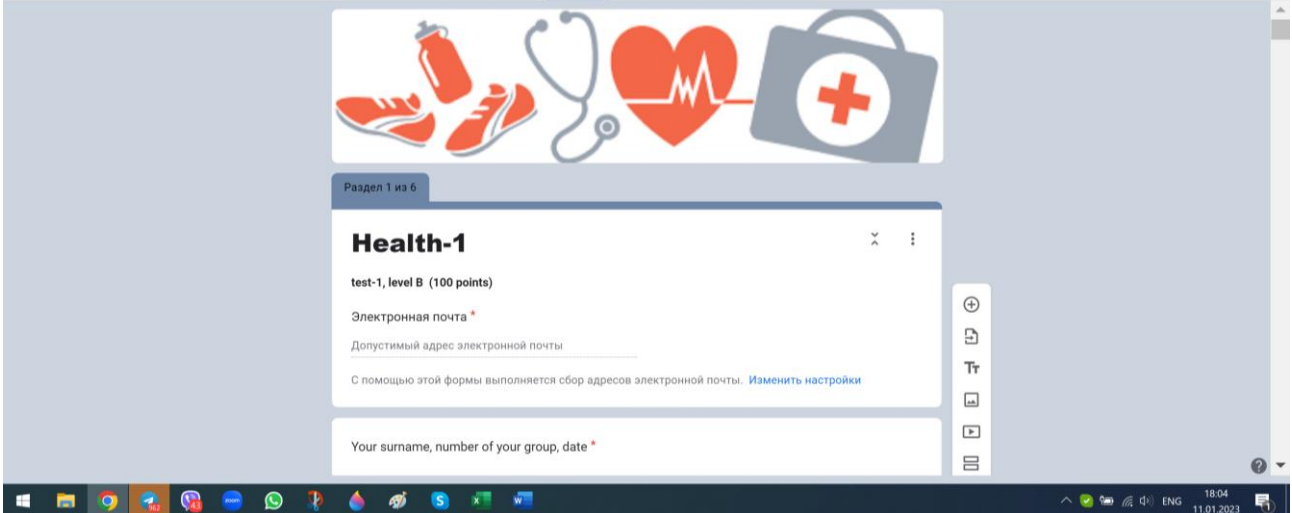
<https://quizlet.com/568775331/at-the-doctor-flash-cards/>

The screenshot shows a web browser window with the URL <https://quizlet.com/562293271/health-flash-cards/>. The page title is "Health" with a 5.0 rating from 2 reviews. Under "Заняття у класі" (Classroom activities), there are two buttons: "Класичний Quizlet Live" and "Перевірка" (Check) with a "Нове" (New) badge. Under "Самостійне заняття" (Independent study), there are four buttons: "Картки" (Cards), "Заучування" (Spelling) with a "Q+" badge, "Тест" (Test) with a "Q+" badge, and "Підбір" (Matching). The main content area shows a flashcard with the word "Визначення" (Definition) and the number "23 / 234".

<https://quizlet.com/562293271/health-flash-cards/>

Тести з контролю засвоєння лексики з теми «Health»

Вопросы Ответы Настройки Всего: 51

Раздел 1 из 6

Health-1

test-1, level B (100 points)

Электронная почта *

Допустимый адрес электронной почты

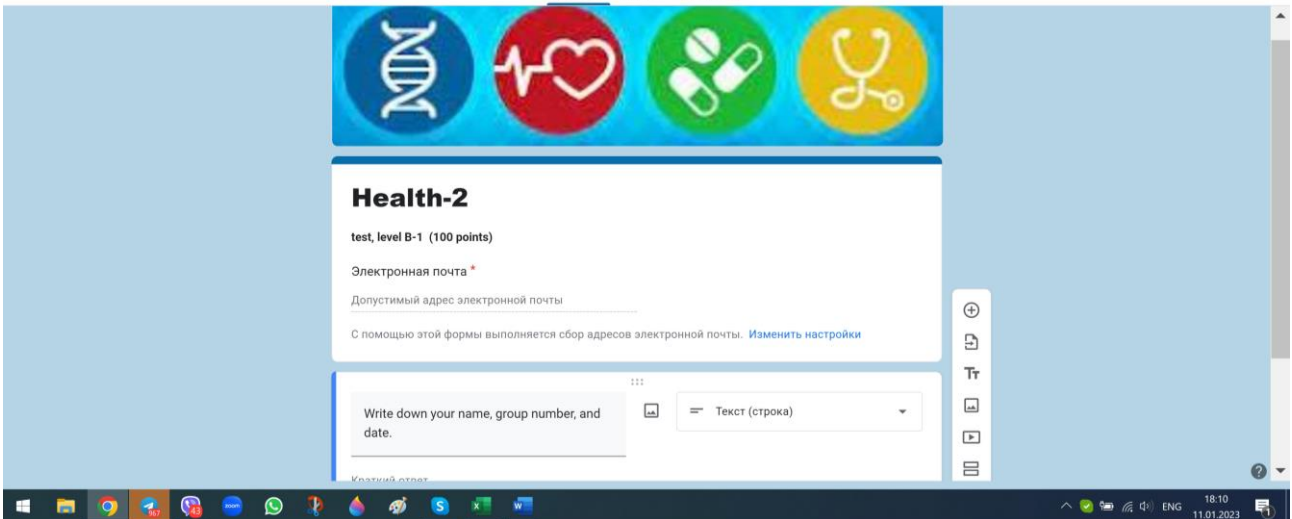
С помощью этой формы выполняется сбор адресов электронной почты. [Изменить настройки](#)

Your surname, number of your group, date *

Windows taskbar: 18:04 11.01.2023

<https://docs.google.com/forms/d/1GAVrKZJU4BtTuR-eXOalYMoTxvkfbbm5jckEJ7eCK34/edit>

Вопросы Ответы Настройки

Health-2

test, level B-1 (100 points)

Электронная почта *

Допустимый адрес электронной почты

С помощью этой формы выполняется сбор адресов электронной почты. [Изменить настройки](#)

Write down your name, group number, and date.

Краткий ответ

Текст (строка)

Windows taskbar: 18:10 11.01.2023

<https://docs.google.com/forms/d/1eIEQuN25p8sUMQUGizuDr5dXYiIennANJPchm6OJrV8/edit>

Вопросы Ответы Настройки

Health-3

test-3, level B-2 (100 points)

B *I* U [↗](#)

- ☰
- ☷

[✕](#)

Электронная почта *

Допустимый адрес электронной почты _____

С помощью этой формы выполняется сбор адресов электронной почты. [Изменить настройки](#)

Вопрос без заголовка *

18:12
11.01.2023

https://docs.google.com/forms/d/1_mtHLJexwL_iP14N3j914-W0UeHbPiVZorQ7v8rIc5k/edit

ДОДАТОК Ж

Тренувальні вправи на запам'ятовування лексики з теми «Travelling» на платформі програми «Quizlet»

<https://quizlet.com/765930464/travelling-and-means-of-transport-flash-cards/?new>

The screenshot shows the Quizlet interface for a set titled "Travelling and means of transport". Under the heading "Заняття у класі" (Classroom activities), there are two buttons: "Класичний Quizlet Live" and "Перевірка" (Check). Under "Самостійне заняття" (Independent study), there are four buttons: "Картки" (Flashcards), "Заучування" (Spelling) with a "Q+" badge, "Тест" (Test) with a "Q+" badge, and "Підбір" (Matching). Below these buttons, a card is partially visible with the word "Термін" (Term) and the number "1 / 97". The browser's address bar shows the URL, and the Windows taskbar is visible at the bottom.

<https://quizlet.com/764665010/means-of-transport-flash-cards/>

The screenshot shows the Quizlet interface for a set titled "Means of transport". At the top, there is a star icon and the text "Залишити першу оцінку" (Leave the first rating). Under "Заняття у класі" (Classroom activities), there are two buttons: "Класичний Quizlet Live" and "Перевірка" (Check). Under "Самостійне заняття" (Independent study), there are four buttons: "Картки" (Flashcards), "Заучування" (Spelling) with a "Q+" badge, "Тест" (Test) with a "Q+" badge, and "Підбір" (Matching). Below these buttons, a card is partially visible with the word "Термін" (Term) and the number "1 / 18". The browser's address bar shows the URL, and the Windows taskbar is visible at the bottom.

ДОДАТОК 3

Тести з контролю засвоєння лексики з теми «Travelling»

<https://docs.google.com/forms/d/1s6Tkhsa4JjlnB2vawPZyN7SNwjMuvTUV9c3CVBGjiW4/edit>

Вопросы Ответы Настройки

Travelling-1

Test-1, level B

Электронная почта *

Допустимый адрес электронной почты

Чернокок_презентация_пер...pptx Чернокок_презентация_пер...pptx English-Vocabulary-in-Use-A...pdf Academic_Vocabulary_in_Use...pdf Показать все

23:21
22.01.2023

<https://docs.google.com/forms/d/1lL97u2gJHgWHGHf3SxsA-HZgaSlc6yylUFoveBwhXx8/edit>

Вопросы Ответы Настройки

Travelling-2

Test-2, level B1

Электронная почта *

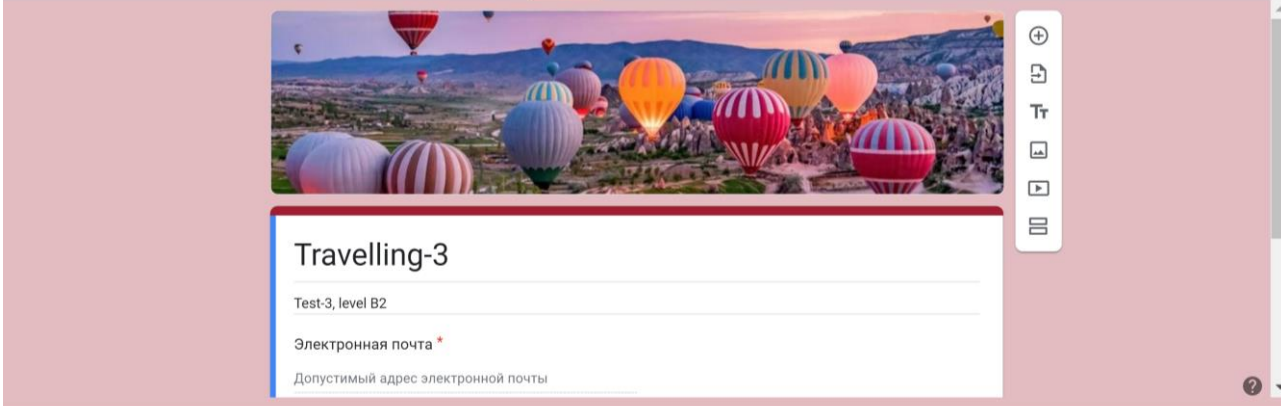
Допустимый адрес электронной почты

3.jpg 1.jpeg 2.jpg 1.avif Показать все

23:32
22.01.2023

<https://docs.google.com/forms/d/1HOQ-r2DvPYCOhRT5CFujFxFaIzz7Q1j-rc7CbJlvq9Y/edit>

Вопросы Ответы Настройки

Travelling-3

Test-3, level B2

Электронная почта *

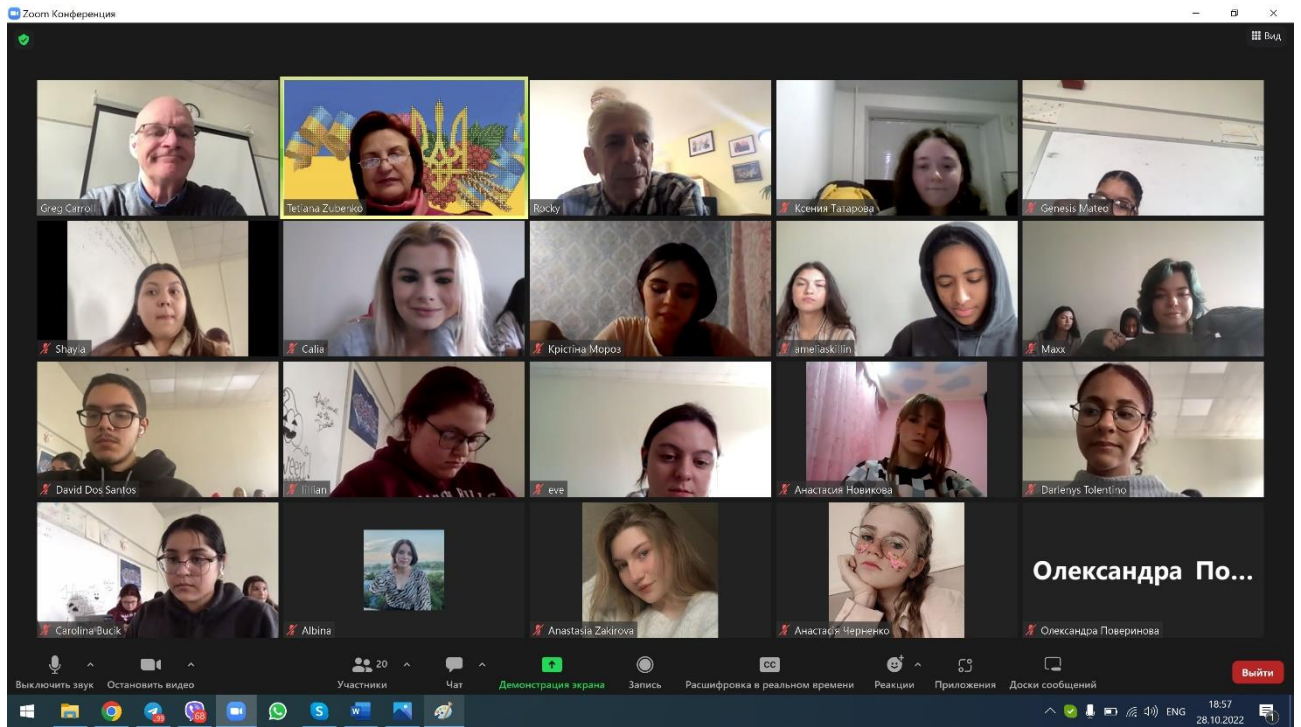
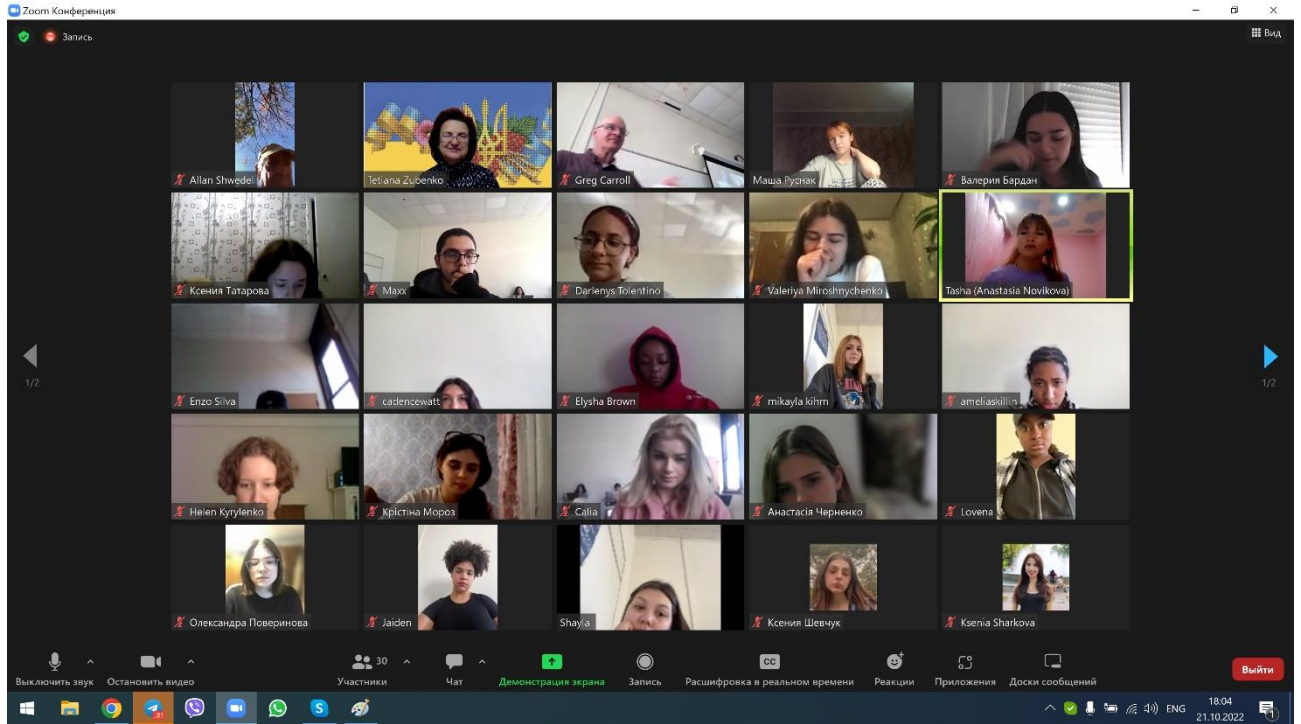
Допустимый адрес электронной почты

6.jpg 5.jpeg 3.jpg 1.jpeg Показать все

23:42
22.01.2023

Додаток К

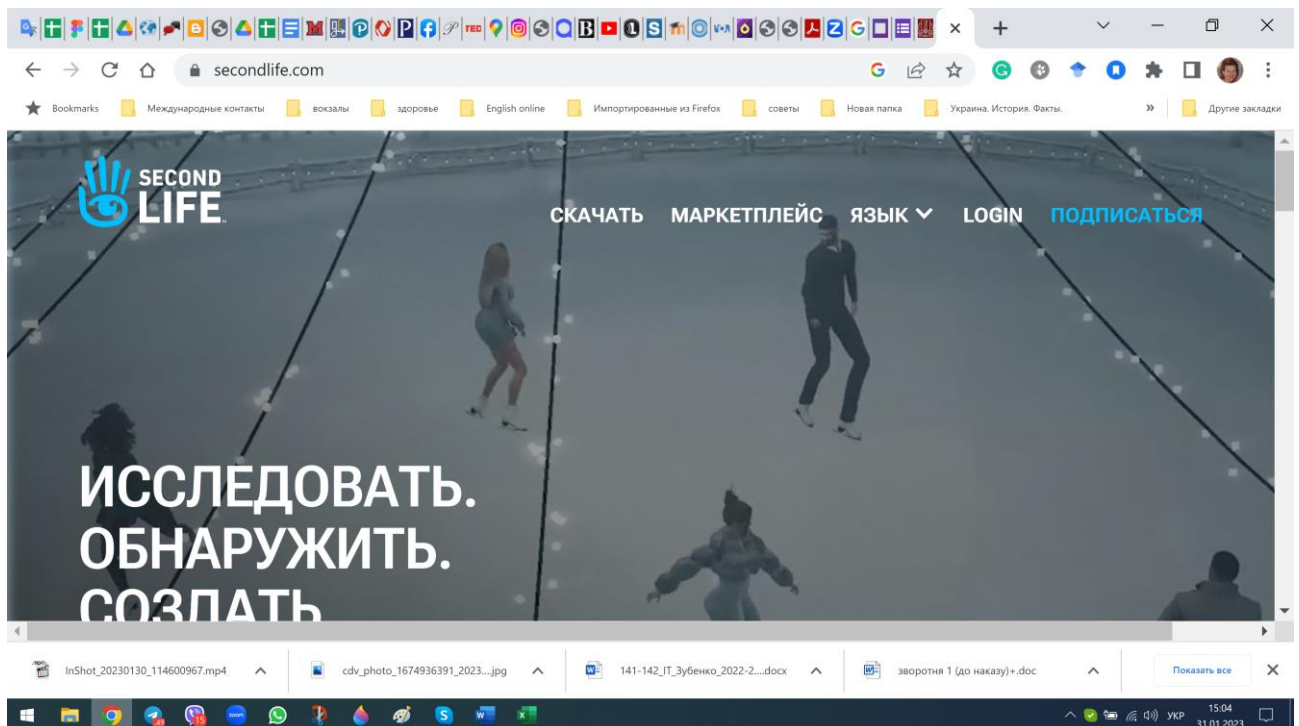
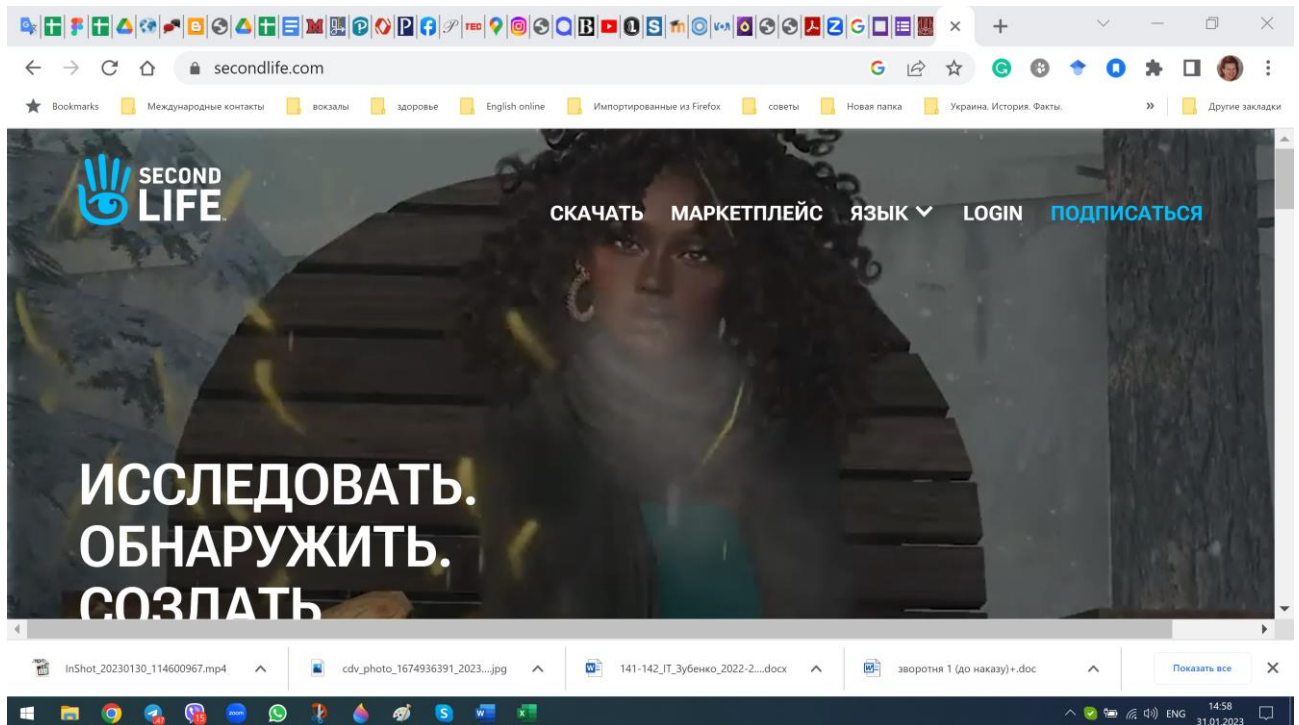
Зустріч з американськими студентами університету м. Салем США з метою організації міжособистісного спілкування

Додаток Л

Secondlife – це тривимірний віртуальний світ з елементами соціальної мережі, що налічує понад 1 млн. активних користувачів.

<https://secondlife.com/>

SUMMARY

Belinska S.M. The use of the spaced learning method in teaching English vocabulary to students majoring in philology.

The paper is dedicated to the question of spaced learning vocabulary in teaching English as a second language. The subject of the study is the process of teaching English vocabulary to students majoring in philology at higher educational institutions.

The paper theoretically substantiates the effectiveness of using the spaced learning method in teaching English vocabulary to students majoring in philology and develops exercises to control the results of studying vocabulary on the topics of "Choosing a career", "Health", "Travelling". In our opinion, the spaced learning vocabulary is the most effective within the framework of a higher educational institution. It provides an opportunity to learn English vocabulary arbitrarily during the educational process by performing a variety of receptive, productive or reproductive exercises, and involuntarily outside the classroom during physical activity, communicating with native English speakers, regularly repeating vocabulary material at certain intervals. The essence of the spaced learning method is that a person repeats the learned information according to certain constantly increasing intervals.

In order to train and control the acquisition of vocabulary from the topics "Choosing a career", "Health", "Travelling", we used the applications "Quizlet" (www.quizlet.com), "Google Forms" (www.docs.google.com), which are quite user-friendly, and WordMemorizer, DROPS, Memrise, which have only a mobile version. For each of the topics, we have created three series of cards with English words that students must learn. A total of 947 cards were created. The Quizlet application program automatically created vocabulary learning exercises, as well as tests with various tasks. In addition, this vocabulary has been recorded by us on audio files for listening in order to give students the opportunity to listen to it periodically at a time and place convenient for them. Students were recommended to distribute the number of repetitions of each vocabulary group (from 15 to 20 or more) as follows: seven

repetitions during the first week; four repetitions in the second week, three in the third week, two in the fourth week, the rest – after any interval. When performing interval repetition, students had to enter the appropriate indicators in individual tables to control repetitions.

To control the vocabulary learned by the students, we created a series of tests of different levels of complexity on each topic using the Google Form application: the receptive level, the receptive-productive level, the productive-reproductive level.

The results of the testing confirmed the conclusion that the use of the spaced learning vocabulary has a positive result, because students who used it were able to show better personal results and learn new words better.